

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

5/ 2018 / ročník XXVIII / 29 Kč

Prokop Siostrzonek, břevnovský arcioopat

Propotit pracovní košile

8 Masada a Golgota

10 Homole – barokní perla

13 Poslední den Jana z Pomuku

21 V Orlických horách jsem doma

Noc kostelů & Muzejní noc

**25. května 2018 – kostel sv. Anny
v Areálu Žireč při Domově sv. Josefa**

18:00 – 18:05 **Hlas zvonů promlouvá**

18:05 – 18:10 **Úvodní slovo a přivítání vedoucím Domova sv. Josefa**

18:10 – 18:45 **Hravé smyčce & Musica Sporcka a hosté;**
Dětský smyčcový orchestr ZUŠ Dvůr Králové nad Labem a ZUŠ Jaroměř pod vedením Jany Kovářové

19:00 – 19:45 **Michal Horák, mladý folkový písničkář z Hradce Králové;** své vtipné texty ze života doprovází hrou na kytaru, piano, foukací harmoniku a heligonku po dědečkovi

19:45 – 20:30 **Zvonkohra o naději – program při svíčkách;** na barokní zvonkohru hraje Jana Havlíčková, mezi skladbami zazní slovo o životě, smyslu a naději, kterou všichni hledáme a bez níž je život tak těžký...

Muzejní noc

- 20:30 – 22:00
- Výstup do kostelní věže
 - Lampionový průvod bylinkovou zahradou a parkem
 - Noční prohlídka Cyklomuzea

Doprovodný program

18:00 – 22:00 **Občerstvení a ochutnávka**
bylinných sirupů Camellus

Prohlídky Cyklomuzea

20:00 – 22:00 **Bylinková zahrada Josefa Kamela**
v nočním osvětlení

Přijďte se podívat! Areál Žireč, Žireč 1, Dvůr Králové n. Lab.
Více také na www.arealzirec.cz.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Propotit pracovní košile
Prokop Siostrzonek
- 8 **jak to vidím já**
Masada a Golgota:
mají něco společného?
- 10 **poutní místa diecéze**
Homole – barokní perla
- 13 **historie**
Poslední den Jana z Pomuku
- 18 **sakrální stavby v diecézi**
Obnova dřevěného kostela
sv. Mikuláše v Hradci Králové
- 20 **Českomoravská Fatima**
Vikendový poutní program
- 21 **životní osudy**
V Orlických horách
jsem doma
- 25 **sociologie**
Práce z lásky
- 26 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú. 1016004393
/5500, variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Inspirace evangelistou Janem

Zdá se, že ten, kdo komponoval výzdobu broumovského klášterního kostela, měl rád Evangelium sv. apoštola Jana. Hned dvě události ze začátku nejmladšího evangelia se staly podnětem uměleckých děl, kolem kterých prochází tolik návštěvníků jediného mužského kláštera ve východních Čechách.

Prvním je Ukřižování Krista naproti vstupu do opatského kostela, přičemž nelze obejít vedlejší motiv v spodní části velkolepého reliéfu, scénu, jak Mojžíš během putování do Zaslíbené země na Boží popud udělal a vyzdvihl na kůl měděného hada. Hlavním obrazem Ježíše Krista na kříži je přicházející nenápadně upozorňován, že v sakrálním prostoru naproti se uskutečňuje jedno z největších tajemství křesťanského Boha. Z chleba a vína se po slovech kněze stane Kristovo Tělo a Krev. Bůh sám se opět tiše nabízí v každé mši svaté. Ministrant si v té chvíli láme hlavu: Zvonit tiše, abych „nevyplašil“ ono tajemství? Nebo co nejvíce nahlas, abych alespoň takto projevil radost z Kristovy přítomnosti? Návštěvníkovi nejznámějšího svatostánku Broumova je však díky klášterní Kalvárii nabízen i odkaz na odpovědi na otázky života. I v Ježíšově době měli lidé hlavy plné existencionálních neznámých. V 3. kapitole Janova evangelia je zastupuje Nikodém. Pozoruhodné je, že tento muž je stařec, nikoliv teenager. Člověk je jako vztahová bytost už na prvních stránkách Knihy knih charakterizován jako „Boží obraz“. Boží Syn v dialogu s nejenom náboženským seniorem odkazoval právě na událost z putování vyvoleného národa pouští. Jenom ten, kdo se podíval na hada, který nechal Mojžíš udělat, se uzdravil z uškutnutí. A pak ta Kristova slova o tom, že jako Mojžíš vyzdvihl hada na poušti, musí být vyzdvížen i Syn člověka. Plastická autenticita naslouchání druhému a sdíleního promítání vlastní cesty.

Druhým motivem je vyhnání obchodníků z jeruzalémského chrámu. Odcházející nemůže minout nástěnnou malbu, která připomíná Ježíšův čin proroka a kterou sv. Jan zařadil hned po prvním zázraku Božího Syna. Tomu, kdo opouští benediktinský kostel, se tak chce naznačit důraz na trajektorii lidského jednání, nezaměňovat ORA s LABORA a naopak.

A v momentu vystoupení z chrámu opět pohled, který ho vítal při vchodu do klášterního komplexu. Podobný čeká člověka po překročení prahu věčnosti. Spasitel s otevřenou náručí. Přijmout objetí. To je jediná vstupenka do nebe.

P. Martin Lanži)

Propotit pracovní košile

Benediktinské arciepatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty v Břevnově, jehož součástí je broumovské opatství sv. Václava, má znovu opata. Kapitula jím zvolila dosavadního převora-administrátora **Prokopa Siostrzonka**.

„Více než 800 let uplynulo od časů, kdy se první benediktini vydali na dnešní Policko a Broumovsko. Nehostinnou krajinu vyrvali divočině, zkulturnili, na její další vývoj měli i krajinotvorný vliv.

Všude tam, kam přišli, začali bratři tím, že kultivovali krajinu a zároveň lidské duše. Nejen pro strážce duchovní a křesťanské. Taková je tradice nejstaršího mužského řádu na našem území. Sahá až do doby biskupského působení svatého Vojtěcha na konci 10. století. Když procházím břevnovským klášteřem, uvědomuji si, kolik generací tady od roku 993 našlo domov. Co radostného tam bratři prožili. Samozřejmě i bolestného, protože neradostných situací a konfliktů, i válečných, co se přehnalo Břevnovem, a posléze i Policí a Broumovem, bylo hodně. Slouží ke cti spolubratřím, že vždycky měli sílu a odvahu začít znovu, i když byl jejich klášter polorozbořený a poničený. K jednomu z hlavních slibů benediktinů, kromě poslušnosti a změny mravů, patří stabilita místa. Proto mají takový vztah k místu, kde vstoupili do kláštera, se kterým se zavázali žít až do své smrti.

„Historici i kronikáři se shodují v tom, že kraj za pískovcovými skalami, kterým dnes říkáme Broumovské stěny, měl do líbeznoti daleko.

Krajinu Policka věnoval břevnovskému klášteru Přemysl Otakar I. Král neměl o to území zájem. Benediktini záhy zjistili, že za zdánlivě neprostupnými stěnami je další krajina. Uzavřená a příznivá pro to, aby mohla být kolonizovaná. Začali ji kultivovat a místní obyvatelstvo vzdělávat. Bylo to svým způsobem dobrodružství, odvaha i kus umění. Díky trpělivě

práci s lidmi i krajinou vyryli ti první bratři v černých hábitech hlubokou stopu. Velice si toho vážím. Je radost pokračovat v jejich činnosti, samozřejmě způsobem odpovídajícím 21. století. Ale ty principy jsou stejné. Odkaz benediktinů na Policku a Broumovsku k tomu zavazuje.

„Prolínání kultur na rodném Těšínsku mě naučilo naslouchat druhým. Vedle sebe tam vždycky žili katolíci a protestanté, hlavně luteráni. Naučil jsem se vnímat nejen národnostní rozdíly, ale i rozdíly vyznání.

S některými bratry, kteří se na Policku narodili, jsem měl možnost se setkat. Před pěti lety zemřel P. Jan Kohl, rodák ze Suchého Dolu. Do kláštera v Břevnově přišel v září 1949. Doba jeho mnišské formace byla poznamenána pronásledováním řeholníků po komunistickém převratu v Československu. Působil v Hradci Králové, v Litomyšli a ve Svatce. Jakmile to bylo možné, vrátil se do kláštera v Břevnově. Zapojil se do jeho obnovy, do duchovní správy u kostela svaté Markéty i v poutním kostele Panny Marie Vítězné na Bílé Hoře.

V Americe zemřel v roce 2001 P. Vojtěch Vít, rodák z Police nad Metují. Také on vstoupil do řádu v Břevnově. Studoval v Belgii, a když se v roce 1950 pro zrušení

klášterů nemohl vrátit domů, šel do Afriky. Klášter, kde studoval, měl misijní stanici v Kongu. Po převratu v roce 1960 musel hledat další útočiště. Našel ho v USA, kde byl už od druhé poloviny 19. století benediktinský klášter v Lisle poblíž Chicaga. Ujal se tam duchovní správy Čechů. Mnozí krajané na něj dodnes vzpomínají jako na člověka, který jim pomohl ve svízelných situacích nových počátků v exilu. Pater Vít toužil vrátit se do „svého“, jak říkal, Břevnova. Už to nestihnul. Jeho srdce dotlouklo tam, kde dlouhé roky působil. Je tam i pohřben.

Vzpomínám i na staříckého bratra Ivana Ringela. Také rodák ze Suchého Dolu, ročník 1905. Do kláštera vstoupil v roce 1929. Zemřel v pozhnaném věku 94 let. Měl jenom pár tříd obecné školy, ale byl hluboce pokorný a lidský. Tím nás učil a formoval. Nenápadným způsobem, samotnou svou přítomností. To je odkaz jeho i dalších bratří z Policka a Broumova. Historické události 20. století je zavedly daleko od mateřského kláštera, ale oni se dokázali vrátit a nám, mladé generaci, předat to krásné svědectví. Proto cítím závazek v tom pokračovat.

„Nemohu se nezeptat. Jaké bylo žít po boku arciepata Anastáze Opaska? Mimo chodem, v dubnu jsme si připomněli sté páté výročí jeho narození.

Začnu vzpomínkou na naše seznamování. Do roku 1990 být řeholníkem, být svázán s jakýmkoliv řádem, bylo trestné a ilegální. Já jsem se stal benediktinem během teologických studií v Litoměřicích, tajně. Poznal jsem vynikajícího člověka, opět člověka s hlubokou pokorou. Byl to Aleš Gwuzd, poslední břevnovský

Řeholní jméno dostal od Anastáze Opaska na pohlednici poslané z Rakouska

Benediktíni slibují věrnost jednomu klášteru na celý život

převor před uzavřením klášterů. Pocházel stejně jako já z Těšínska, z Orlové. Neobyčejně pokorný a vlídný. Přes něj jsem se dozvěděl o Anastázi Opaskovi. Udržoval s ním podzemní kontakt zejména díky umělcům, kteří mohli vyjíždět na Západ. Byl mezi nimi mladý varhaník, který se vždy při zahraničních cestách zastavil u pana opata v bavorském Rohru, kde žil v exilu. Předával mu zprávy od pátera Aleše, takže o mně věděl a dal souhlas, aby pokračoval v jakési mé formaci. P. Gwuzd mi jednoho dne předal pohlednici a tam bylo, jak se na pohlednicích píše, pozdrav odtud a odtud posílá Anastáz Opasek. P. S.: Pozdravuj též Prokopa. Tak jsem dostal své řeholní jméno. Provází mě od roku 1980.

Pokoušel jsem se navázat písemný kontakt zvláště poté, kdy převor Aleš Gwuzd zemřel. Snažil jsem se přes NDR, ale přišli na to. Následovaly oplétačky s StB, ztratil jsem souhlas. Když posílal Anastáz Opasek pro mě dopis, tak odesílatel byl vždycky Gürtel, německy opasek. Nebo bratr Kašpar, který seděl ve fortně kláštera v Rohru. Pan opat mi doporučoval, abych se obrátil na naši rodinu na severu. To jsem věděl, že mě odkazuje na náš benediktinský klášter v Krakově, kde jsem dokončil formaci. Když jsem byl bez státního souhlasu a pracoval jako dělník v Tesle Rožnov, měl jsem to, co jsem před tím jako kněz neznal – volné soboty a neděle, dokonce celozávodní dovolenou. To byla období, která jsem využíval k návštěvě kláštera v Krakově, a tam alespoň trochu okusil život v komunitě.

První kontakt, kdy jsme se s Anastázem Opaskem slyšeli, byl po 17. listopadu 1989. Když jsem se odhodlal zavolat do Rohru, řekl mi: „Ty znáš situaci doma. Pokus se zjistit, jestli by nám Břevnov vrátili.“ To už jsem měl zpátky státní souhlas. Přesto jsem nedoufal, že někdo uvěří mladému knězi z Ratají u Kroměříže, kde jsem byl od prázdnin roku 1989, když přijede do Prahy a bude žádat o navrácení kláštera. Pan opat se svým typickým způsobem zasmál: „Tak řekni, že jsi převor. Oni Češi dají na tituly, tak ti uvěří.“ A tak jsem se stal převorem. Telefonicky.

Myslel jsem, že se pan opat brzy vrátí a pomůže v novém začátku. On ovšem, jak to vnímám, z té radosti dostal při návštěvě bratří ve Vídni infarkt. Takže moje první cesta za železnou oponu a první osobní setkání s Anastázem Opaskem bylo ve vídeňské nemocnici v lednu 1990. Tam jsme se poprvé objali. Do tehdejšího Československa mohl přijet až v květnu. Tehdy začal náš společný život na obnovovaném Břevnově. Tíhu praktických věcí nechával na mně, ale udivoval nás všechny. Měl 77 let. Začínat v tom věku na jiném místě, byt doma, není jednoduché. Ale on měl úžasnou sílu, energii a chuť znovu začít. Měl pochopení pro všechny lidi, i pro ty opačného názoru. Vždycky hledal to, co nás spojuje, čím si můžeme být blízcí.

77 Když Arciopat

Anastáz Opasek mezi bratry vzpomínal na vězení a stavbu, říkal: *„Kdybych nebyl duchovně deptaný, kdybych nepropotil ty pracovní košile, tak je ze mě možná nepřístupný, pyšný prelát. Dalo mi to hodně pro můj další život.“*

77 Arciopat Anastáz Opasek byl jistě vážený, ale i radostný muž. Jste si v tom dost podobní.

Za těch devět let, kdy jsem měl možnost vedle něho žít, snažil jsem se mnohému přiučit. Byl zatčen 19. září 1949, půl roku před násilnou likvidací klášterů v dubnu 1950. Do propuštění na amnestii v květnu 1960 prožil ve vězení téměř 11 let, z toho dlouhé měsíce na samotce. To byly roky, které mu přinesly mnoho trýzně a bolesti. Po propuštění pracoval jako stavební dělník, mj. na výstavbě pražského sídliště Petřiny nad naším klášteřem. Dodnes tam uchováváme kladivo, které

panu opatovi přinesl po roce 1990 jeden jeho kolega z té stavby, proto se k tomu vracím. Když mezi bratry vzpomínal na vězení a stavbu, říkal: *„Kdybych nebyl duchovně deptaný, kdybych nepropotil ty pracovní košile, tak je ze mě možná nepřístupný, pyšný prelát. Dalo mi to hodně pro můj další život.“* Zpětně to vnímal jako velkou školu života, která ho naučila být blíže lidem.

77 Pojďme k znovu vaší osobě. Letos oslavíte 35. výročí kněžského svěcení. Vloni vám bylo 60 let, stal jste se druhým arcipatem v novodobé historii břevnovského kláštera.

Moje rodná farnost je českotěšínská. Těšínsko je zvláštní tím, jak se tam prolínají národnosti. Mluví se tam nářečím, které si udržují a dokážu se jím stále domluvit. Po staletí tam společně žili Češi, Poláci, Němci, Židé a Slováci. Ti tam přicházeli za prací hlavně ve druhé polovině 20. století. Takže člověk se naučil žít společně s lidmi jinak mluvícími, jinak myslícími. Ale všichni jsme se považovali za Těšíňáky. I když někdo chodil do české a jiný do polské školy. Byl jsem moc rád, když Těšínské divadlo, které má českou a polskou scénu, uvedlo unikátní projekt Renaty Putzlacher-Buchtové, české básnířky, překladatelky a publicistky polského původu, „Těšínské niebo – Cieszyńskie nebe“. Dnes už kultovní představení s přebásněnými texty Jaromíra Nohavici ukazuje rázovitost regionu na pomezí. Lidi jsou tam formovaní krajinou, těžkou prací i neméně těžkými životními osudy, ale mají svůj domov rádi.

Podobné je to na Broumovsku, i tam je to o životě na hranicích a hranicích v životě člověka. Proto jsem požádal Renatu Putzlacher, aby napsala něco podobného jako „Těšínské nebe o Broumovsku“. A tak vznikla hra HRA-NIC-e, která byla mnohokrát reprízována v broumovském klášteře od srpna 2015 až po loňské léto. Prolínání kultur na rodném Těšínsku mě naučilo naslouchat druhým. Vedle sebe tam vždycky žili katolíci a protestanté, hlavně luteráni. Naučil jsem se vnímat nejen národnostní rozdíly, ale i rozdíly

vyznání. To byla pro mě velká škola a doposud mám mnoho dobrých přátel právě mezi luterány. I mezi lidmi polské národnosti. Nakonec to máme každý v rodině. Moje příjmení mluví za všechno. Předek dědečka z tatínkovy strany přišel odněkud z Polska. Siostrzonek je z polského siostrzeniec, což znamená synovec ze sestřiny strany. To je to, co si nesu z rodného kraje a v Čechách s tím mívali problém. Ale mnohé jsem to už naučil vyslovovat, některé i psát.

Eva Zálešáková)

Prokop Siostrzonek

Rodák z Českého Těšína vystudoval teologii na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích a po vysvěcení působil jako kněz ve farnostech Olomoucké arcidiecéze. Už během studií tajně vstoupil do benediktinského řádu. Po odmítnutí nabídky spolupráce s StB ztratil souhlas s vykonáváním funkce kněze a dva roky pracoval v Tesle Rožnov. Sám ovšem tyto roky nepovažuje za „ztracené“. Břevnovským převorem se stal v roce 1990. To už s arcipatem Anastázem Opaskem připravoval restituci nejstaršího kláštera v zemi. Také o tom mně Prokop Siostrzonek vyprávěl při našem setkání. Bez hořkosti a zaujetí, naopak s nadhledem a laskavým humorem.

Masada a Golgota: mají něco společného?

Ve Svaté Zemi jsem byl pouze jednou – před osmi lety – a přiznám se, že mi stále v živé paměti zůstávají všechna místa, která jsme tehdy navštívili, i historie, která je s nimi spojená. Na Zelený čtvrtek tohoto roku se mi zcela zvláštním způsobem vynořila určitá paralela dvou vrchů – pevnosti Masada na Mrtvém moři a pahorku Golgota.

Při přípravě kurzů z bioetiky jsem totiž narazil na otázku, zda to, co podstoupil Ježíš, nebyla vlastně jenom jinak provedená sebevražda. Ta otázka se mi stále vracela a napadlo mě určité srovnání s tím, co se stalo v roce 73 po Kristu právě na pevnosti Masada. Pokusím se čtenářům nabídnout určité morální hodnocení a srovnání obou událostí.

Dobrým katolíkem není třeba převyprávět příběh posledních hodin Ježíše z Nazareta. Dobře ho znají z četby Písma svatého a z jeho pasáží čtených při Pašijích na Květnou neděli a na Velký pátek. Události, ke kterým došlo na skalním ostrohu nad Mrtvým mořem už možná tak známé nejsou, proto je třeba je krátce připomenout, než se dostaneme k vlastnímu morálnímu hodnocení.

Málokterý z českých hradů by se mohl pochlubit tak dokonale nepřístupnou polohou, jakou má skalní plošina na Masadě. Vedla tam jenom úzká stezka, po které prošel sotva jeden člověk, ale po které bylo nutné občas sestoupit a vystoupit se zásobou potravin a vody, která byla důmyslným způsobem zachytávána do skalních cisteren, neboť se jedná o pouštní oblast, kde velmi zřídka prší. Na podzim roku 72 po Kr., kdy začalo obléhání Masady římským vojskem pod vedením guvernéra Judeje, Lucia Flavia Silvy, bylo na Masadě přibližně 960 lidí, z nichž většina byli tzv. Sikárie (radikální odnož

■ Masada; zdroj: wikipedia

Zélótů) a jejich rodiny. Římská legie X čítala přibližně 8000–9000 mužů ve zbrani a byla provázena pomocnými jednotkami a židovskými zajatci – celkem se jednalo asi o 15 000 mužů a žen. Jelikož skalní plošina, na které byly stavby jako v každém židovském městě (od synagogy, paláce, Herodovy knihovny, atd. až po obytné budovy), byla téměř dokonale nepřístupná, rozhodli se Římané vystavět ze západní strany obrovský val z tisíců tun kamení a udusané zeminy. Po přibližně třech měsících obléhání došlo k římskému útoku na zdi pevnosti, kterou římsí vojáci 16. dubna roku 73 prorazili

a vstoupili na Masadu. To, s čím se zde setkali, jim téměř vyrazilo dech, protože obyvatelé Masady spáchali hromadou sebevraždou, kterou obhajovali „slavnou smrtí ... mající přednost před životem v hanbě.“ Zachránily se pouze dvě ženy, které se spolu s pěti dětmi před vražděním schovaly v cisterně na vodu.

Díky těmto dvěma ženám se nám uchovával proslov Eleazara ben Ja'ira, vůdce Sikáriů, který údajně před onou masovou sebevraždou řekl: „Jelikož jsme se už dávno rozhodli, že nikdy nebudeme sloužit Římanům, ani nikomu jinému než samotnému Bohu, který jediný je pravým a spravedlivým Pánem lidského pokolení, nastal nyní čas, který nás nutí, abychom toto rozhodnutí uskutečnili v praxi ... Byli jsme první, kdo povstali, a jsme poslední, kdo proti nim bojujeme; a já mohu pouze ocenit tuto skutečnost jako výsadu a projev Boží přízně, kterého se nám dostalo, že je stále v naší moci zemřít statečně a ve svobodě.“ V moderních dějinách státu Izrael někdy bývá tato událost označována jako projev „židovského heroismu a statečnosti“.

Antický židovský historik Joseph Flavius, který tuto událost popisuje, uvádí, že kvůli zákazu sebevraždy v židovství Sikárie losovali, kdo zabije ostatní a kdo bude posledním člověkem na Masadě, který nakonec spáchá sebevraždou. Flavius také zmiňuje tu skutečnost, že Zéloti

uvěznění na vrcholu Masady, ze kterého nebylo úniku, věřili, že „*to bylo vůlí Boží a že bylo nutné, aby zemřeli.*“ Samozřejmě se musíme také ptát, jak si tito lidé odůvodnili možnost vraždy, která přece byla zcela jasně zakázána pátým přikázáním Desatera. Na základě židovsko-křesťanské etiky musíme jednoznačně jednání obyvatel Masady odsoudit.

Nicméně z hlediska lidské psychologie v sobě argumentace Zélótů nese něco, co by mnozí lidé i v naší postmoderní době považovali za přijatelné. V oné argumentaci se totiž srovnávají dvě zla, která hrozí: stát se otroky Římanů nebo raději co nejdříve zemřít. Vše se to zaštiťuje vznešenými výrazy „*hrdá smrt*“, „*naše svobodná volba*“ atd. Je velice zajímavé, že stejné argumenty najdeme u lidí, kteří prosazují legalizaci eutanazie. Argumentují tím, že se nacházejí v podobné situaci jako obyvatelé Masady: musí volit mezi dvěma zly – buď žít v ohrožení stále se stupňujícího tělesného utrpení, které se stárnutím přichází, nebo volit „*hrdou smrt*“, kterou budou mít sami pod kontrolou. Tento typ argumentace připadá mnoha našim současníkům jistě lákavý. Jedná se o směr, který se nazývá proporcionalismus, který klade na pomyslné misky vah možná trápení a požitky, ale který je kritizovaný etikou ctností.

To, co je odsouzeníhodné na argumentaci Zélótů z Masady a moderních zastánců eutanazie, je skutečnost, že někdo preferuje vykonat něco zlého (zabít sebe nebo jiného člověka), aby se vyhnul nějakému zlu, které vykoná někdo jiný nebo přirozené procesy stárnutí v těle.

” Je zajímavé, že stejné argumenty najdeme u lidí, kteří prosazují legalizaci eutanazie. Argumentují tím, že se nacházejí v podobné situaci jako obyvatelé Masady: musí volit mezi dvěma zly ... Zélóti na Masadě ale neumožnili Bohu projevit jim své milosrdenství.

V kritice moderních proudů v morální filosofii se mluví o neschopnosti rozlišovat mezi „*intended and merely foreseen consequences of human actions*“ – tedy mezi zamýšlenými a pouze předvídanými důsledky našeho jednání. Za své úmysly

totiž neseme přímou morální odpovědnost, zatímco to, co pouze předvídáme, někdy nedokážeme zcela ovlivnit.

Mohli bychom nabídnout i jinou interpretaci události z Masady, a to z hlediska logiky dějin spásy. Zélóti svým jednáním dokázali, že postrádají ctnost naděje – proto jejich úvaha na základě nějaké „víry“ byla zásadně chybná. Bůh kdysi dopustil Babylónské zajetí, aby se lid poučil a pak ho zase přivedl zpět do zaslíbené země. Zélóti na Masadě si zcela uzavřeli budoucnost a neumožnili Bohu projevit jim své milosrdenství. „*Jenom ten, kdo žije, může tě chválit jako já dnes,*“ praví slova žalmu.

Mimoto ctnosti statečnosti a lásky, které charakterizují jednání Pána Ježíše na Golgotě, jistě nepatří k motivům jednání Zélótů na Masadě. Ježíš nevolí únik, aby si ulehčil svou situaci. Zcela naopak, platí o něm slova proroka Izaiáše (Iz 50,5): „*... a já se nezdráhal, necouvľ nazpět.*“ Jsou-li skutečnými ctiteli a následovníky Ježíše Krista právě mučedníci, kteří osvědčili věrnost, lásku a statečnost, pak následovníky Zélótů z Masady jsou moderní zastánci eutanazie. Doporučuji pro život volit to první a odmítnout to druhé.

P. Tomáš Reschel, kněz a morální teolog)

KVĚTEN 2018 V TELEVIZI NOE

Biskupské svěcení Mons. ThLic. Ing. Zdenek Wasserbauer, Th.D. Sobota 19. května 2018 od 10.00 hodin	Blahoslavený Duns Scotus Italský životopisný film o skotském františkánovi. Sobota 19. května 2018 od 20.00 hodin
--	--

Homole – barokní perla, kde se modlitba stala architektem

Středoevropským unikátem homolského areálu u Kostelce nad Orlicí je kamenné schodiště z roku 1767, které vede ke **kostelu Panny Marie Bolestné** na kopci zvaném Homole. Podle generálního vikáře Josefa Sochy, který mě na místo doprovodil, člověk odedávna toužil intenzivně prožívat blízkost Boží. Proto návrší jako přirozená dominanta. Zároveň prý při pohledu dolů do kraje nás poutní místa učí dívat se na krásu světa i svoje životy sub specie aeternitatis, pod zorným úhlem věčnosti.

Návštěvu Homole jsme začali vzpomínkou na Josefa Luxe. Jeho život se také podobal vytrvalé cestě vzhůru. Nečekaná nemoc ho zastavila v pouhých 43 letech. Krátce před tím se s ním setkal Mons. Socha právě na Homoli. „*Přijel s pokorou, tohle místo mu bylo zvláště milé. Proto tradiční pouť nevynechal ani v době, kdy už byl nemocný. Ztěžka zdolával jeden schod za druhým, ale stoupal.*“ Později si jeho slova připomínám v nedalekých Hemžích, kde je Josef Lux pochovaný. Ale pojďme od vzpomínky k současnosti, k nové národní kulturní památce.

Monumentální schodiště je ojedinělou umělecko-historickou a stavební památkou. Svou délkou 112 m patří k nejdelším poutnickým schodištím u nás. Sochy a vázy z druhé poloviny 18. století jsou od bratří Bartoloměje a Václava Hendrichů z Litomyšle. Z původní bohaté výzdoby se ovšem do dnešní doby dochovaly jenom fragmenty. Na vině jsou především divoká 90. léta minulého století, během nichž mnohé pískovcové skulptury zmizely. Opakovaně vykradený byl i kostel, ze kterého se ztratily původní dřevěné polychromované sochy.

Schodiště na Homoli tvoří symbolicky 153 kamenných stupňů a 16 odpočívadel, odpovídajících počtu Zdrávasů Velkého růžence a počtu opakování modlitby Otče náš.

Schodiště na Homoli tvoří 153 kamenných stupňů a 16 odpočívadel. Počet schodů a odpočívadel je symbolický. Byl určen myšlenkou, aby se poutníci přicházející z blízkého i vzdálenějšího okolí, tradičně z Ústí nad Orlicí, Vamberka či z Kostelce nad Orlicí, cestou vzhůru, mnozí po kolenou, mohli pomodlit celý růženec. Proto je stupňů tolik, kolik

Zdrávasů obsahuje původní Velký růženec. A odpočíval tolik, kolikrát se opakuje modlitba Otče náš. Smysl stavby je ukotven v modlitbě a modlitba se stala architektem.

Jak se modlit na homolských schodech? Návod najdou poutníci na webových stránkách římskokatolické farnosti Kostelec nad Orlicí, pod kterou kostel Panny Marie Bolestné patří. Instrukce tedy zní: „*Začínáme znamením kříže, modlitbou Věřím v Boha, Otče náš a třikrát Zdrávas Maria. Následuje Desátek, který začíná modlitbou Otče náš, po něm je vždy deset Zdrávasů. Na konci každého desátku se modlíme Sláva Otci.*“ Unikátní schodiště je nahoře zakončené branou na hřbitovní návrší, kterou po stranách lemuji malé kaple z roku 1703 (kaple sv. Jana Nepomuckého a kaple Nanebevzetí Panny Marie). Na zadní bráně jsou nainstalovány sochy zemských patronů sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava, nedaleko pak budova bývalé kaplanky z roku 1754. V roce 1778 komplex doplnila kostnice a v roce 1805 přibyla ještě dřevěná zvonice. Schodiště i hřbitov kdykoliv volně přístupné, interiér kostela pouze v době bohoslužeb a samozřejmě o poutích. Velikonoční pouť je na Homoli třetí neděli

po Zmrtvýchvstání Páně, pouť k Panně Marii Bolestné pak připadá na neděli po 15. září.

Místo pro stavbu kostela bylo zvoleno víc než pečlivě. Nachází se mezi obcemi Borovnice a Lhoty u Potštejna, uprostřed průsečíku cest z Rychnova nad Kněžnou do Chocně a z Kostelce nad Orlicí do Ústí nad Orlicí. Menší velikost kostela, stojícího na nejvyšším místě táhlého hřebene, byla pravděpodobně zvolena s ohledem na rozměry kopce. Jeho stavbu financovala hraběnka Terezie Eleonora ze Žďáru. Inspirovat se zřejmě nechala jen o málo starším kostelem v Hemžích.

Terezie Eleonora byla druhou chotí generála Petra, hraběte z Ugarte, s nímž měla několik dětí. Její jedinou přeživší dcerou byla Marie Maxmiliána z Ugarte,

provdaná hraběnka Zárubová z Hustířan. Sídliла v Kostelci nad Orlicí. Když Terezie Eleonora ovdověla, odstěhovala se v roce 1688 do zámku v nedaleké Borovnici, aby byla milované dceři co nejbližší. Jako řádná křesťanka cítila v době vrcholící rekatolizace povinnost přivést své poddané na „správnou víru“. Proto se rozhodla vybudovat na svém panství svatyni, která by se stala místem zbožných poutí. Jádrem celého komplexu se stal raně barokní kostel Panny Marie Bolestné, jehož základní kámen byl položen 12. května 1692. Třídenní slavnosti proběhly za přítomnosti královéhradeckého biskupa Jana Františka Kryštofa z Talmberka. Kostel byl navržen jako prostá jednolodní stavba se štítovým průčelím natočeným netypicky severním směrem, aby dominoval okolní volné krajině. V průběhu času potkaly kostel dvě pohromy. Roku 1740 se při velké vichřici

zřítla hranolová věž v severovýchodním rohu, byla však záhy opravena. A v roce 1864 kostel údajně zcela vyhořel.

Kromě poutního místa dala hraběnka Ugarte na vrcholu kopce postavit také školu, první svého druhu v širokém okolí. Zařízená prý byla velmi skromně – lavicemi, stolem s dubovou deskou a tabulí, u níž stály silné lískovice. Světlo dovnitř pronikalo třemi malými okénky, v zimě se topilo v peci. Děti docházely za špatného počasí jen s obtížemi, a v době sezónních prací zase musely pomáhat doma rodičům. Jestli se hraběnka dočkala vděčnosti svých poddaných, těžko říci. Dochovala se pouze legenda, která ovšem není o bohulibém počínání šlechtěné donátorky.

Kostel Panny Marie Bolestné je jednolodní s trojboce uzavřeným presbytářem s přistavěnou věží. Průčelí je zakončeno

Areál poutního kostela Panny Marie Bolestné se schodištěm a sochařskou výzdobou na kopci zvaném Homole patří mezi opomíjené uměleckohistorické a stavební památkové unikáty nejen na území České republiky, ale i ve střední Evropě.

volutovým štítem. Zařízení je vesměs rokokové a pseudobarokní. Hlavní oltář pochází z roku 1779 a v jeho středu je ve vitríně umístěna kopie barokní Piety z konce 17. století. Nahradila původní zcizené dílo neznámého řezbáře. Za zmínku stojí i kopie barokní úpravy gotického milostného obrazu z Ústí nad Orlicí, umístěná v presbytáři.

Areál poutního kostela se schodištěm a sochařskou výzdobou náleží mezi opomíjené umělecko-historické a stavební památkové unikáty nejen na území České republiky, ale i ve střední Evropě. Homole původně spadala pod nedalekou faru na Sudslavi, na konci minulého století s ní přešla pod Brandýs nad Orlicí. Od roku 2009 patří pod farnost Kostelec nad Orlicí.

Schodiště i sochařská výzdoba byly opakovaně restaurovány v letech 1909 až 1910, 1930, 1938–1939 a 1991–2002. Po opakovaných krádežích neopravených i zrestaurovaných váz a andělíčků byly další práce zastaveny. V současné době se na místě nacházejí sochy v průčelí kostela, na obou branách, na horní podestě schodiště a figury světců v nejspodnější části schodiště. Od r. 2009 probíhala postupná oprava krovu a střechy kostela, včetně odstranění vlhkosti zdiva v roce 2016.

Každé poutní místo je znamení Boží přítomnosti. Místo pokání i naděje. Jitřenka spásy. To na Homoli má i slavnou tradici. Až jsem se zdráhala uvěřit, když mě kostelnice Libuše Petrašová, která se o areál roky starala, vyprávěla o poutích, jak je znala z doby svého dětství. Střelnice, houpačky, kolotoče, boudy trhovců, to všechno se vešlo na nevelké návrší. Do začátku druhé poloviny minulého století bývala pod Homolí i hospoda. Podle nápisu na záklopovém prkně pocházela z roku 1753. Poutníci stoupali vzhůru ke kostelu, modlili se a zpívali. „*Kdo zpívá, dvakrát se modlí,*“ uzavřel naši cestu k Panně Marii Bolestné generální vikář Královéhradecké diecéze Mons. Josef Socha.

Eva Zálešáková)

Monumentální schodiště na Homoli patří svou délkou 112 m k nejdelším poutnickým schodištím u nás a je ojedinělou umělecko-historickou a stavební památkou.

Homolský kostel se letos v lednu stal národní kulturní památkou

Legenda, která se váže k Homoli

Stavba schodiště na vrchol Homole byla velmi namáhavá. Poddaní, kteří na ní pod dohledem drábů pracovali, hraběnkou za její přísné zacházení proklínali. Za měsíčních nocí je prý dodnes vidět černý kočár tažený čertem, ve kterém musí hraběnka jezdit po schodech, dokud její duše nedojde pokoje. Traduje se rovněž, že kostel měl původně stát na nedalekém vrchu zvaném Chlum. Bůh ale poručil andělům, aby základy stavby přestěhovali na Homoli. Legendu připomínala i původní barokní výzdoba schodiště, malí andělci s krumpáči a lopatami.

Poslední den Jana z Pomuku

Snad o žádném českém knězi a také právníku nebylo popsáno takové množství papíru a o žádném se nevedly a nevedou takové spory jako o absolventu pražské teologické a právnické fakulty, doktoru dekretů univerzity v Padově, veřejném notáři, žateckém arcijáhnu, vyšehradském kanovníku, generálním vikáři pražské arcidiecéze a konečně o českém národním světcí **Janovi z Pomuku**. A také žádný z nich nikdy nedosáhl a pravděpodobně ani v budoucnu nedosáhne jeho popularity.

I když je celý případ Jana z Pomuku po faktografické, teologické, antropologické a historické stránce poměrně podrobně zpracován, neustále poutá pozornost. Snad nejvýznamnější český historik prof. Josef Pekař ve svých Třech kapitolách o sv. Janu Nepomuckém, upozornil, „že tu jde opravdu o mučedníka, jenž ve službě své církve utrpěl od brutální světské moci hroznou smrt... ze všech našich českých svatých utrpěl smrt nejohrožnější“.

Prolog

Bylo vždy a dosud je velmi lákavé, zúžit „svatojanskou otázku“ pouze na známý spor mezi králem Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna ve věci stvrzení volby kladrubskeho opata, či dokonce na libivý, později jezuitů upřednostňovaný, aspekt zpovědního tajemství. Ale tak tomu není. Arcibiskup jak známo byl zpočátku královým oblíbencem, vítaným společníkem při lovu a dalších zábavách. Byl královým kancléřem, který Václava IV. doprovázel na jeho cestách do Říše. Vysoce vzdělaný, talentovaný teolog a básník nemohl nepoznat a zřejmě i citlivě vnímal, rozpory a nedostatky Václavovy vlády. Jeho vystupování a roli umocňovala také změna osobnosti, ke které u arcibiskupa došlo po prodělané nemoci v roce 1380. Z veselého, inteligentního preláta – dvořana, se stává asketický duchovní, sahající po

mystických praktikách, nekompromisní obhájce církve, svého úřadu a svých práv. Celá záležitost byla ještě umocněna tím, že Jan z Jenštejna bez ohledu na krále, začal prosazovat vlastní zahraniční politiku, ovlivněnou tehdy existujícím papežským schizmatem. A právě tato okolnost byla pro římského a českého krále velmi nebezpečná. Nahrávala Václavovým kritikům doma i v Říši. Cílem králových úředníků a jeho milců se proto stalo stále více izolovat, v jejich očích impulsivního, nežádoucího preláta a konečně pak jeho úplné odstranění z arcibiskupského stolce.

**” Jan z Pomuku začíná
úřadovat v době, kdy
jsou stále častější
konflikty mezi králem
a arcibiskupem**

Těchto akcí se Jan z Pomuku neúčastnil. Po skončení studia na právnické fakultě v Praze v roce 1381 je prohlášen bakalářem práv. O rok později se s ním setkáváme v Padově, kde 17. října 1387 dosáhl doktorátu. Stal se doktorem dekretů, jak zněl jeho tehdejší titul. Do Prahy se vrátil v době, která se vyznačovala vysokým stupněm sociálního napětí. V listopadu 1387 byl ustanoven královským podkomořím Zikmund Huler z Orlíka,

který měl společně s dvorským sudím spravovat královská města a rozhodovat na městském soudu. Prvním opatřením nového podkomořího bylo vydání královského nálezu o omezení odvolacího práva. Toto čistě účelové rozhodnutí směřovalo ve svém skrytu k útoku na arcibiskupa a nebývalým způsobem zasahovalo do jeho práv. Arcibiskup uvedené rozhodnutí krále neuznal, a odvolal se k papeži do Říma. Nešlo o nic jiného, než že přestala být uznávána ze strany státní moci a správy imunita kleriků, kteří podle církevního práva a závěrů pražské synody z roku 1349 byli vyňati z působnosti civilních soudů a podléhali pouze soudní pravomoci arcibiskupa a jeho soudních úředníků.

Generálním vikářem

Dva roky po svém návratu z Padovy je Jan z Pomuku jmenován generálním vikářem a současně v září 1389 dostává i vyšehradskou kanovníckou prebendu. Jeho pravomoci jako generálního vikáře, upravené kanonickým právem, byly značně rozsáhlé. Úřadovat začíná v době, kdy jsou na pořadu dne stále častější konflikty mezi králem a jeho úředníky na straně jedné a Janem z Jenštejna a jeho kurií na straně druhé. Konflikty kulminují během 2. poloviny roku 1392, kdy arcibiskup předává královské radě oficiální stížnost. Neustálé výtky ze strany arcibiskupa,

jeho kritika vztahu mezi státem a církví či povinnosti krále jako ochránce církve, apod., chápe Václav IV. jako skrytý útok na svou osobu. Protože záležitosti nebyly řešeny, uchyluje se arcibiskup k tomu jedinému, co mu zbývalo – k církevním trestům. Na jeho příkaz vydali generální vikář Jan z Pomuku a arcibiskupský oficiál Mikuláš Puchník na podkomořího Zikmunda Hulera pūhon – předvolání před arcibiskupský soud. Sebevědomý Huler odpověděl, že pūhonu vyhoví, ale dostaví se v průvodu 200 kopiníků. Nato arcibiskup uvalil na Hulera církevní klatbu.

Počátkem roku 1393, na základě buly papeže Bonifáce IX., mělo být v Čechách a zemích, které náležely k Českému království, vyhlášeno Milostivé léto, pro středověkého člověka opravdu zvláštní, posvátná událost. Václav IV. se svými rádci hodlal této mimořádné příležitosti využít a rozhodl se požádat v jeho rámci papeže o zřízení dalšího, třetího biskupství v Čechách. Za zdroj financí pro novou diecézi měly sloužit statky benediktinského kladrubského kláštera. Je velice pravděpodobné, že nové biskupství chystal pro svého rádce Václava Králíka z Buřenic, který byl nejen vynikajícím diplomatem, ale především oblíbencem římské kurie. Čekalo se vlastně jenom na okamžik, až zemře starý kladrubský opat Racek. Stalo se však něco čím ani král, ani jeho okolí nepočítali. Po

smrti opata Racka kladrubští benediktini, poslušni svých regulí, přikročili k volbě, o které byl informován arcibiskup, král však nikoli. Volba proběhla 7. března 1393 a konvent zvolil kandidáta z vlastního středu, benediktinského řeholníka Olena. Nikdo neprotestoval a generální vikář dostal arcibiskupův pokyn, aby volbu potvrdil. Jan z Pomuku tak učinil před svědky, tři dny po volbě, 10. března 1393. Král byl zatím na svém hradě Žebráku a s největší pravděpodobností tak bleskovou akci arcibiskupa a jeho okolí nepředpokládal ani v nejmenším. Jeho reakce byla příznačná. Upadl do nekontrolovatelného výbuchu vzteku, který v té době byl pro něho charakteristický v případě, že se setkal s neúspěchem.

Podle dochovaných pramenů víme, že před vyhlášením Milostivého léta, tedy v pátek 14. března 1393 byl Jan z Pomuku v Praze a normálně úřadoval. Zřejmě v té době se do arcibiskupova dvora, konkrétně k jeho nejvyšším úředníkům, Janovi z Pomuku a oficiálu Mikuláši Puchníkovi, donesly zprávy o situaci v králově okolí a o jeho pohledu na věc. Král se měl dokonce před svými rádci vyjádřit, že je dá utopit. Oba vysocí církevní hodnostáři si uvědomili, že jsou v bezprostředním ohrožení života a pravděpodobně během soboty 15. března 1393 prchli za arcibiskupem, který byl na svém hradě

v Roudnici. Už ze samotného faktu jejich „útěku“ vyplývá možnost reálné obavy z obvinění ze zločinu, který tehdejší právo trestalo smrtí, tedy velezrady.

Nebyli jediní, kdo za arcibiskupem dorazil toho dne do Roudnice. Později se tam objevili i někteří členové královské rady, kteří přijeli snad ve snaze přemluvit arcibiskupa k návratu do Prahy, aby byl přítomen zahájení Milostivého léta a dohodl se s králem o odstranění sporných otázek.

77 Král další jednání jednoznačně odmítl, přičemž začal údajně vyhrožovat jednotlivcům z arcibiskupova doprovodu utopením

O roudnickém jednání nemáme žádné přímé zprávy. Víme ovšem, že se arcibiskup, s ohledem na královo jednání, právem obával obvinění z velezrady a tím i o svůj život a o život svých úředníků. Víme také, že Jan z Pomuku a Mikuláš Puchník radili arcibiskupovi, aby s králem jednal. Za návrat do Prahy se přimlouval údajně i arcibiskupův hofmistr Něpr z Roupova. Názor tohoto dvořana, který mohl mít svou osobou blízko k některým lidem z králova okolí, ale i ke králi samotnému, se stal pro návrat do Prahy rozhodující. Stalo se tak ovšem za podmínky, že k jednání mezi králem a arcibiskupem dojde na neutrálním území johanitské jurisdikce, v sídle komendy johanitského řádu u kostela Panny Marie pod řetězem „konce mosta“, kde platilo tzv. pražské právo postranní a zde se proto mohl arcibiskup se svým doprovodem cítit bezpečně. Místo vyhovovalo i králi, protože generálním převorem johanitů v Praze byl v letech 1391–1397 Markolt z Vrutice, jeden z Václavových oblíbenců.

Pokus o smír

Z dalšího sledu událostí vyplývá, že arcibiskup zřejmě ve snaze prokázat dobrou vůli, vyjel v úterý 18. března 1393 ráno

Turistka na Karlově mostě, autor: Alexrk2 – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,

z Roudnice směrem na Prahu a rozhodl se vyčkat králova stanoviska k podmínce místa jednání v obci Kyje, která náležela arcibiskupovi a měla opevněný kostel. Do Kyjí za arcibiskupem dorazila později královská delegace, jejíž členové se zaručili svým slovem, že král se s arcibiskupem rád setká a má zájem na nalezení smíru. Na druhé straně byl ovšem arcibiskupovi doručen německy psaný list od krále, jehož obsah pravděpodobně královi poslové neznali a který mohl být pro arcibiskupa a jeho doprovod posledním vážným varováním. Cituji zde jeho přibližný český překlad: „*Ty arcibiskupe, vrať mi můj hrad Roudnický a jiné mé hrady a klid se mi z mé země české! Pakli se oč pokusíš proti mně nebo mým lidem, nechám Tě utopit, aby byl konečně pokoj. Přijď do Prahy!*“! Zůstává otázkou, zda se Jan z Jenštejna s obsahem tohoto listu svěřil svým lidem....

V úterý 18. března 1393 přijel arcibiskup se svým doprovodem z Kyjí do Prahy. Vrátil se do svého sídla, které tehdy bylo na Malé Straně v prostoru ohraničeném dnešní Mosteckou a Josefskou ulicí. Spolu s ním se vrátili i hlavní aktéři pozdějších tragických událostí, Jan z Pomuku, Mikuláš Puchník, Něpr z Roupova a míšeňský probošt Václav Knobloch. Celý následující den, 19. března 1393, probíhala mezi královými zmocněnci a arcibiskupovými úředníky poměrně složitá jednání, jejichž výsledkem měla být smlouva mezi králem a arcibiskupem, řešící sporné záležitosti. K těmto jednáním docházelo na Hradčanech, v prostorách svatovítské kapituly, v její kapitulní síni, za aktivní účasti některých kanovníků, zejména jejího děkana a vynikajícího právníka Bohuslava z Krňova. Podle závěrů jednání měla být smlouva podepsána na společném, již v Roudnici dohodnutém, setkání krále s arcibiskupem v prostorách komendy johanitského řádu 20. března 1393.

Poslední den

Ve čtvrtek 20. března 1393 v dopoledních hodinách uvítal v prostorách johanitské komendy u Panny Marie pod řetězem převor Markolt z Vrutice arcibiskupa Jana

Smrt Jana Nepomuckého, autor: Jerzy Strzelecki – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,

z Jenštejna s jeho doprovodem, v němž byli generální vikář Jan z Pomuku, oficiál pražského arcibiskupství Mikuláš Puchník, míšeňský probošt Václav Knobloch a arcibiskupův hofmistr Něpr z Roupova. O průběhu jednání jsme poměrně podrobně informováni ze dvou žalob, které poslal Jan z Jenštejna do Říma. Král přišel na jednání v doprovodu svých rádců, mezi kterými pravděpodobně nechyběl ani podkomoří Zikmund Huler. K čemu došlo po příchodu krále, můžeme pouze odvodit a rekonstruovat z pozdějších událostí. Většina autorů se domnívá, že arcibiskup uvítal zřejmě krále nevhodnými slovy, namířenými proti špatným rádcům, a to stačilo, aby impulzivní král prohlásil vše, co bylo dohodnuto, za zrušené.

Vyčetl arcibiskupovi, že zasahuje do práv královské komory ve věci židů, kteří spadají do výlučné kompetence krále, kritizuje jeho vládu, že exkomunikuje z církve jeho úředníky, prohlašuje je za kacíře a obviňuje z hlásání bludů. Nepomohlo ani sebepokoření arcibiskupa, který před králem poklekl, ani pokus Něpra z Roupova, krále zadržet. Král další jednání jednoznačně odmítl, přičemž začal údajně vyhrožovat jednotlivcům z arcibiskupova doprovodu utopením. Zřejmě již venku, před johanitskou komendou, král rozkázal svým ozbrojencům, aby z arcibiskupova doprovodu zadrželi Jana z Pomuku,

Mikuláše Puchníka, Václava Knoblocha a Něpra z Roupova. Měli být odvedeni na Hrad do kapitulní síně, kde se měla sejít svatovítská kapitula a kde si král hodlal objasnit, kdo z arcibiskupových úředníků měl největší podíl na sporných událostech. Arcibiskup se mezitím vrátil do svého sídla a později opustil Prahu.

V době Jana z Pomuku tvořila kapitula u sv. Víta poradní sbor arcibiskupův a jeho senát. Tehdy platné církevní právo dekretální vázalo těsněji biskupa na poradu s kapitulou a votum kanovníků mělo rozhodující vliv na platnost biskupova právního úkonu. Biskup byl povinen jednat „*cum consensu capituli*“. A právě této skutečnosti si byl Václav IV., který patřil mezi nejinformovanější a nejvzdělanější vládců své doby, velmi dobře vědom. Proto také přikázal odvést zatčené preláty do kapitulní síně. Bohužel se nikde nedochoval ani náznak toho, o co králi při jednání v kapitulní síni šlo. Pravděpodobně se jednalo především o stížnost Jana z Jenštejna, kterou arcibiskup předal počátkem října 1392 královské radě. Ve 13 bodech zde poukazoval na příkoří a protizákonné skutky, kterých se dopouštěla státní moc proti církvi. Současně vinil krále, že zanedbává své povinnosti jako ochránce víry a církve. Pravděpodobně se mělo také vyjasnit, zda byla kapitula

dotazována k volbě kladrubského opata. Zdá se, jakoby někdo z králova okolí zastával názor, že v případě absence stanoviska kapituly bude rozhodnutí učiněné arcibiskupovými úředníky, neplatné. Jménem kapituly komunikoval s králem její děkan Bohuslav z Krňova. Ten se zřejmě dostal s králem do ostré diskuse, když se mu snažil marně vysvětlit, že ve věci stvrzení volby opata, není povinností arcibiskupa žádat o souhlas kapitolu. Brilantní právník, kterým Bohuslav z Krňova bezpochyby byl, mu patrně vytkl jeho jednání a řekl mu, že podle „*privilegia fori*“ nemá právo, přestože je král, zatknout, vyslýchat nebo soudit představitele kléru. Pravděpodobně mu v této souvislosti připomněl i platná Statuta Ernesti, která stvrdil Václavův otec císař Karel IV. Král, když slyšel, co slyšet nechtěl, patrně dostal opět jeden ze svých záchvatů vzteku a při diskusi s Bohuslavem z Krňova jej udeřil jilcem svého mečůku do hlavy, až mu vytryskla krev.

Když setkání na Hradě v kapitulní síni skončilo pro královskou stranu fiaskem, jsou odvedeni zatčení preláti na Staroměstskou radnici, aby byli podřízeni jurisdikci městského práva, podle něho vyslýchání a souzení. Snad to byla iniciativa podkomořího Zikmunda Hulera, který

věcnou a místní příslušnost církevního práva neuznával a který měl s odsuzováním kleriků v Praze bohaté zkušenosti. Podle pravidel tehdejšího trestního řízení, které zpracoval kdysi Zikmund Winter, měl zatýkáci právo městský rychtář, který ovšem nesměl zatýkat osoby šlechtické a obecně kněze. Lze předpokládat, že Jan z Pomuku, Mikuláš Puchník a Václav Knobloch byli odevzdáni městskému právu na příkaz krále, tlumočeného podkomoří. Z čeho přesně byli obviněni, nevíme. Protože začátkem a základem tehdejšího trestního procesu byla žaloba a současně platila zásada, nebylo-li žalobce, nebylo soudce, zůstává otázkou, kdo v tomto procesu byl žalobcem. Asi těžko přímo král, spíše v jeho zastoupení podkomoří, který měl ostatně v působnosti královská města. V inkriminovaném případě, kde bylo více žalovaných a žalobce si nebyl jist „*kdo je hlavní strůjce*“, mělo být na ně „*puštěno právo*“. Když chyběli svědci, nastoupilo právo útrpné.

Na pražské Staroměstské radnici nebyla mučirna. Nacházela se na Staroměstské rychtě, která stála na rohu dnešního Můstku a Rytířské ul., v místech současné Hygienické stanice hl.m. Prahy. Sem byli přivedeni všichni tři obvinění a čekalo se, až se dostaví král. Tady je třeba poznamenat,

že k mučení, jak píše Winter, „*scházeli se páni počtem hojným...jakoby divadlo bylo, a při trápení popíjeli víno a pivo a pojídali krmě...*“. V archivech našich měst se dochovaly účty „za víno a pivo při trápení“. A že se přítomní konšelé – soudci často při trápení opili, vypovídají archivy bezpečně. Nejinak tomu bylo asi i v našem případě.

Po příchodu krále bylo nejprve přikročeno k výslechu míšeňského probošta Knoblocha. Byl již na mučidlech, když někdo z přítomných zakročil v jeho prospěch, protože od mučení bylo na poslední chvíli upuštěno. Pak byl na řadě Mikuláš Puchník, který byl natažen na skřípec, „štosován“ a byly mu kladeny otázky. Zcela podle tehdejšího trestního řádu, „*jestliže se nesezná, tehdy má pálen býti v jeden bok, tak aby znamenitý pryskýř měl, a potom opět má tázán býti*“. Jestliže opět nemluví, pak má pálení pokračovat na druhém boku. Pravidlem bylo, že pak byl mučený sňat a ve výslechu mělo být pokračováno druhý den stejným způsobem. Pálení se provádělo silnou svící nebo svazkem svíček. Ne nějakou „pochodní“ jak se někdy uvádí. Dochovaly se totiž opět účty za provazy a svíčky „*pro candelis ad torturam...*“, za provazy na skřípec ke štosování a za svíčky k pálení. Podle pozdějších záznamů se zdá, že Mikuláše Puchníka „*kat šetril*“. Je to zřejmě i z toho, že již čtvrtý den po svém zatčení a mučení byl Mikuláš Puchník v úřadě.

◀ Místo na Karlově mostě, odkud patrně byl Jan z Pomuku shozen do Vltavy, autor: Matt Borak – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,

Nakonec si nechali Jana z Pomuku. Bylo to celkem logické. Jan byl „alter ego“ arcibiskupa, byl to vykonavatel jeho vůle, byl to nakonec on, kdo podepsal – schválil volbu kladrubského opata. Jan z Pomuku byl ovšem mj. i vynikajícím právníkem, který získal ceněný titul doktora dekretů na zahraniční, velmi prestižní padovské univerzitě. I z toho můžeme logicky usuzovat, že koncipoval pro svého arcibiskupa nejzávažnější materiály, mj. pravděpodobně stížnost na poměry v Českém království, kterou Jan z Jenštejna předložil počátkem října 1392 královské radě. O průběhu vlastního mučení, které Jan z Jenštejna označil ve své relaci do Říma příhodným termínem „*martirizati*“ se dochovalo, kromě Jenštejnových sdělení, značné množství přímých zpráv, přes

mnohá svědectví pozdější. Je prokázáno, že se mučení zúčastnil Václav IV. osobně. Vzpomeňme, jak uhodil jilcem svého mečíku Bohuslava z Krňova. Podobně se zachoval i u Jana z Pomuku, který byl „právu útrpnému“ podroben zcela. Jako právník se určitě snažil svým „soudcům“ oponovat. Upozornil je zřejmě na skutečnost, že jim nepřísluší soudit kleriky pro jakékoli záležitosti trestněprávní. Jinak, cituji „... soudce světský přestupuje hranice své moci a bude stížen vyloučením z církve...“. A polemizoval i s přítomným králem, kterému měl podle Ondřeje z Řezna a jeho „Kroniky papežů a císařů římských“ říct do očí, že je špatný král a jen ten je hoden jména krále, kdo dobře vládne. U dalších otázek se odvolal zřejmě na zachování kněžského tajemství, slib poslušnosti církvi a... mlčel.

Výzkum pozůstatků provedený antropologickým oddělením Národního muzea v Praze pod vedením Emanuela Vlčka potvrdil v Janově případě kruté mučení. Vyslovený závěr Vlčkovy komise vcelku odpovídá informacím z dochovaných a shora uvedených relací Jana z Jenštejna, Ludolfa Zaháňského nebo pozdějších sdělení. Jan z Pomuku po skončení mučení ještě žil. Oba jeho společníci Mikuláš Puchník a Václav Knobloch byli údajně

donuceni podepsat prohlášení, že neřeknou nic o svém zatčení a mučení. Zmučený, polomrtvý generální vikář byl svázan do kozelce a s roubíkem – dřevěnou hruškou – v ústech vložen do pytle a vláčen ulicemi až na Karlův most. Pravděpodobně zemřel cestou. Do Vltavy bylo vhozeno 20. března 1393 v 9 hodin večer již mrtvé tělo.

77 Zajetí Jana z Pomuku a odevzdání městskému právu bylo ze strany královské moci flagrantním porušením tehdy platného práva.

Závěr

Tragický konec Jana z Pomuku předznamenává složitá sociálněpolitická situace v tehdejších Čechách, umocněná výraznými osobnostmi hlavních protagonistů, totiž Václava IV. a Jana z Jenštejna. Václav IV. a jeho nejbližší okolí byli vedeni při výkonu panovnické moci zásadou, kdy je panovník chápán jako pán světa a co se mu zalíbí, má platnost zákona. Ve vztahu k církvi bylo jejich jediným cílem přetvořit ji v „*instrumentum regni*“. V této souvislosti jakékoli pokusy o samostatné rozhodování a samostatné přístupy, mimo rámec panovnickovy vůle, jsou chápány jako zločin urážky majestátu, tedy velezrada. Jestliže arcibiskup Jan z Jenštejna při svém nekompromisním citění obhajoval práva církve, stvrzená pro českou provincii církevními regionálními sněmy, musel se dostat logicky do neřešitelného konfliktu se státní – panovnickou mocí. Příčinou sporu mezi králem a arcibiskupem nebyla pouze volba kladrubského opata, ale dlouhodobý kompetenční spor o církevní imunity a působnost církevního práva u nás a to navíc v období papežského schizmatu. Zajetí Jana z Pomuku, Mikuláše Puchníka a Václava Knoblocha a jejich odevzdání městskému právu bylo ze strany královské moci flagrantním porušením tehdy platného práva.

Svatojanská legenda, tak jak vykrystalizovala v období baroka, je krásná a časem nabyla na objemu. Historická pravda je někdy mnohem syrovější, ale také vznešenější než jakékoli legendy. Václav IV. nařídil Jana z Pomuku popravit utopením, ne odklidit jak se dosud většinou domníváme, ale zcela regulérně popravit. Už to, že byl svázan do kozelce s roubíkem v ústech a vložen do pytle, tedy tehdejší obvyklý způsob poprav duchovních osob, tomu odpovídá. Kdyby jej chtěli odklidit, měli dost jiných možností, než zmučeného kněze házet uprostřed hlavního města, na nejrušnější městské spojnici do Vltavy. Historie ukazuje Jana z Pomuku, svatého Jana Nepomuckého, ne jako člověka, který se „dne 20. března ocitl v nesprávnou chvíli sice na správné straně, ale na špatném místě“, ale jako hluboce věřícího kněze, vědomého si své kněžské přísahy a povinností svěřených mu vysokým církevním úřadem, poslušného až k smrti a také tak stojícího na straně práva, spravedlnosti a pravdy, o které byl z hloubi duše přesvědčen. A jako takový je i dnes, v moderní době, pro nás příkladem.

JUDr. Jan Kotous)

Převzato s laskavým svolením ze Setkání, měsíčníku Biskupství českobudějovického.

(Kostel na místě rodného domu, autor: Matt Borak – Vlastní dílo, CC BY-SA 3.0,

(Hrob Jana Nepomuckého, autor: Jerzy Strzelecki – Vlastní dílo, CC BY 3.0,

Obnova dřevěného kostela sv. Mikuláše v Hradci Králové

Dřevěný kostel sv. Mikuláše v Hradci Králové prochází zásadní opravou, zejména obnovou vnějšího pláště objektu, přičemž původní vnitřní roubení, včetně exteriéru zůstane téměř nedotčeno.

Příběh tohoto kostelíka je unikátní. Původně totiž stál v obci Habura na východním Slovensku, odkud jej v polovině 18. století odkoupila obec Malé Poľany. V roce 1935 koupilo kostelík město Hradec Králové. Po převozu rozebraného a už hodně zchátralého objektu vlakem do Salonu republiky, jak se Hradec Králové také nazývá, byl kostel znovu postaven v Jiráskových sadech, téměř na soutoku Labe a Orlice.

Kostel sv. Mikuláše v roce 1935...

Podle současného historického průzkumu, byly stromy na stavbu kostela pokáceny na přelomu 16. a 17. stol. Dřevěný chrám je v majetku Hradce Králové, který jej pronajímá Pravoslavné církvi. Patří mezi šest kostelů, jež byly za první republiky transportovány ze Slovenska a Podkarpatské Rusi do tehdejšího Československa. Unikátnost toho „hradeckého“ je i v tom, že byl postaven jako památník obětem 1. světové války.

... a v roce 2017, ještě před obnovou

„Oprava za téměř 19 milionů korun by měla být dokončena ke konci letošního roku. Její součástí je i moderní protipožární systém, který doplňují bezpečnostní kamery, napojené na městskou policii“, řekl k opravě vedoucí odboru památkové péče magistrátu HK Jan Falta a doplnil, že náklady na moderní protipožární systém přijdou na půl milionu korun. Kostel sv. Mikuláše se řadí k nejstarším dřevěným církevním památkám ve střední Evropě. To je důvod, proč musí být při jeho současné revitalizaci dodrženy klasické řemeslné postupy, včetně materiálové skladby.

Víkendový poutní program v Českomoravské Fatimě

Od svátku sv. Josefa Dělníka 1. května 2018 až do konce růžencového měsíce října probíhá na poutním místě a v národním centru Světového apoštolátu Fatimy v Českomoravské Fatimě pravidelný víkendový poutní program:

Každý pátek

Den Milosrdenství, v 15 hod. zahájení výstavu Nejsvětější Svátosti Oltární s modlitbou Korunky k Božímu Milosrdenství a příležitost ke svátosti smíření do 18 hod. (mše sv.)

Každou sobotu

V 10 hod. žehnání nemocných, v 10.30 hod. mše sv. pro poutníky (1. sobota – celodenní program s modlitbami a formačními přednáškami hostů)

Každou neděli

Farní mše sv. v Koclířově vždy v 9 hod. Navíc od května do října (vč.) každou neděli je pouť k patronce koclířovské farnosti, Světového živého růžence a dětí Mariiných, sv. Filomény ve farním kostele v Koclířově – mše sv. vždy v 15 hod.

Fatimská vigilie a Fatimský den

Fatimská vigilie vždy 12. den v měsíci v 18 hod. a **Fatimský den** od května do října pravidelně 13. den v měsíci; dopoledne hlavní program od 9 hod. se mší sv. a zásvětným průvodem, v 17 hod. svatá hodina a v 18 hod. mše sv.

Ubytování, občerstvení

Hostům a poutníkům nabízíme možnost ubytování. Kapacita 44 dvoulůžkových pokojů s příslušenstvím, s možností přistýlky, restaurace Fatima, klášterní kavárna a vlastní cukrárna zvou k občerstvení.

Touto nabídkou reagujeme nejen na zvýšený a rodící se zájem o církevní turistiku, ale především o hlavní poslání mariánského hnutí Fatimy a tím je evangelizace a autentické šíření ovoce Fatimy v zasvěcení, fatimských prvních sobotách a modlitby sv. růžence ve společenstvích i rodinách. Zveme jednotlivce i farní společenství k poutnímu programu i ztišení a odpočinku v příjemném prostředí po celý rok.

Hanka Frančáková, pastorační asistentka)

Pozvání do Koclířova na mariánský a charismatický seminář v květnu

■ Českomoravská Fatima připravila ve dnech **4.–8. 5. 2018 seminář Fatimy** vedený PhDr. Štěpánem Maria Filipem OP, Th.D. i s programem květnové 1. soboty (5. 5.) na téma: **Vítězství Mariina Neposkvrněného Srdce**. Podrobný program s možností účasti na celém semináři, s ubytováním i stravou nebo jen účast v den 1. soboty na www.fatima.cz

■ **Charismatický seminář vnitřního uzdravení** o víkendu **11.–13. 5. 2018** s Fatimským dnem povede P. Elias Vella OFMConv., na který naváže ve dnech **14.–17. 5. 2018** P. Vella exerciciemi na téma „**Pravá tvář Boha Otce**“.

Na mariánský i charismatický seminář přijímáme přihlášky kněží i laiků.

ČM Fatima Koclířov, recepce@cm-fatima.cz;
www.fatima.cz, mobil: 731 646 800

V Orlických horách jsem doma

O svém životě v dnes obnovené pohraniční vsi Neratov se rozvyprávěl **Ing. Klement Neugebauer** (*1937) z Benešova u Prahy.

Dětství

Naše rodina bydlela v Neratově (dříve Bärnwald) v Orlických horách. Neratov byla velká ves, ve které žilo asi 200 německých rodin a dvě židovské rodiny. Maminka pocházela z vedlejší vesnice Podlesí (tehdy Schönwald), kam jsme chodili přes pole k babičce. Maminka chodila o svátcích do kostela v kroji. Bylo to dětství, ale nechtěl bych ho prožít znovu... Hodně mužů muselo do války. Každou chvíli jsme se dozvídali, kdo ze sousedů a známých padl....U nás žádní Češi nebyli, jen jeden pracoval na poště a táta jako kapelník měl jednoho v kapele. České rodiny byly až v Bartošovicích, 6 km od Neratova. Naše rodina byla německá, maminka i tatínek měli německou národnost. Doma jsme mluvili německým dialektem, ale ve škole jsme museli mluvit správnou němčinou. Česky jsme neuměli vůbec.

Bylo nás šest dětí: Alfréd, Franta, Anna, Klement, Arnošt a Josef. Nejstarší Alfréd, narozen 1927, musel do války narukovat v dubnu 1945, těsně před

koncem války. Mně bylo tehdy osm let. Pak jsme o Alfredovi nic nevěděli. Udělalo nám všem velkou radost, když jsme se v r. 1950 dozvěděli, že Alfred žije v Německu, kam se vrátil ze zajetí v Rusku. Našel si nás přes Červený kříž. Vyprávěl mi, že když je Rusové zajali, bylo jich spolu s Maďary asi 300 a byli schováni v lese někde u Písku. Maďaři už sabotovali a lili Němcům vodu do tanků. Čechům se nechtěli vzdát, že by je postříleli. Šli prý do Ruska hodně dlouho, většinou pěšky. O pobytu v ruském zajetí nerad mluvil. Museli těžce pracovat na stavbách, dostávali málo jídla a za maličkosti byli od ruských dozorců mláceni. Z těch starších Němců tam každý den někdo zemřel. Ruské zajetí přežil jen díky tomu, že byl mladý. Hodně Němců tam zemřelo a Alfred tam mnoho zkusil.

Všichni jsme se narodili doma v Neratově za pomoci porodní báby. Já jsem byl u porodu nejmladšího Josefa (1943). Táta mu chtěl hned po porodu rovnat hlavu, měl ji trochu našišato. Došel za to od porodní báby vynadáno.

V hospodářství jsme měli 10 ha, sedm krav, koně, dvě ovečky, slepice a včely. Rodiče na tom pracovali a my jsme samozřejmě museli pomáhat, hlavně před odchodem do školy ve chlívě. Když jsme přišli ze školy, na stole bylo na lístku napsáno: „*Na stole máš kafe a chleba a přijď za námi na pole.*“ Naše vesnice byla soběstačná, nepotřebovali jsme ani moc peníze. Nejvíce bylo sedláků, dva ševci, dva krejčí, kovář, truhlář, řezník, farář, učitel, policajt, obchod a hospoda. Ze zabijaček se zaneslo něco těm, kdo neměli hospodářství – my jsme třeba nosili ševci a krejčímu. Chleba jsme pekli doma jednou za dva týdny. Měli jsme takový tři fochy, ve kterých byla mouka a máma ji před použitím přesívala. Naše zemědělská usedlost měla tři domy: obytný dům s chlívě a kůlnou, stodolu a výminek. Hned vedle domu bylo hnojiště a vedle stodoly byl žentour, do kterého se zapráhl kůň a poháněl mlátičku.

Obytný dům byl podsklepen, měl přízemí a podkroví s půdou. Pro bydlení jsme měli jenom velkou kuchyň, větší ložnici a na půdě jeden menší pokojíček. Táta

spával v kuchyni, máma s námi v ložnici a my děti po dvou na jedné posteli. Pořád jsme museli něco dělat – v létě na poli, v zimě ve chlívě. Když se vyorávaly brambory, poslal mě táta po sousedech s prosbou o pomoc. Lidi si takhle vypo-máhali. Táta už měl čerta na vyorávání, takže to šlo rychle. K jídlu jsme měli často brambory s mlíkem nebo lněným olejem. Ke snídani jsme měli většinou mlíko a do toho nám máma krájela chleba. K obědu byla nejčastěji polívka, maso tak jednou za tři týdny. Maso máma zavařovala do sklenic. Bylo ho těžké uchovat, když nebyly lednice, takže občas trochu zavánělo. Jednou za čas chodil vesnicí dráteník, kominík nebo flašinetář.

Táta byl kapelník a učil nás s Frantou doma hrát na trumpetu. Jeden vždycky vyfukával do stolu nožem rytmus a druhý hrál. To bylo vždycky facek od táty! Přes zimu jsme vyráběli březový košťata a mlátili jsme obilí žentourem. Tady v kopcích bylo vždycky sněhu až k oknům, což se nám dětem líbilo – dělali jsme si v něm bunkry. Lyže jsme měli mizerný. Máma přes zimu hodně pletla, měla vlnu z oveček, tak jsme měli ponožky, svetry, rukavice a šály. Po večerech psávala maminka často při petrolejce dopisy příbuzným a známým, kteří byli odsunuti do Německa.

Válka

Do školy jsem chodil do května 1945, až skoro do konce druhé třídy. Paní učitelka nám často říkala, do kterého domu

má kdo utíkat, kdyby byl nálet. Svítilo se petrolejkou a večer jsme museli zatemňovat okna. V Neratově byla vícetřídka, ve škole se mluvilo německy a chodily k nám děti z okolních vesnic, např. z Podlesí.

Asi rok před koncem války jsme měli doma na pomoc v zemědělství Polku. Dávali je tehdy do Sudet na práci. Bylo jich několik a sedláci si mohli vybrat. Táta řekl, že mu to je jedno, ať si sama řekne, která do naší rodiny chce přijít. Tak u nás bydlela asi dvacetiletá dívka. Mluvila polsky a byla hodná. Spala v pokojíčku na půdě, pomáhala na poli, ve chlívě, štípa-la dříví a dělala vše, co bylo potřeba. Na konci války s ní v pokojíčku asi tři dny bydleli dva ruský vojáci, s kterými pak odešla.

Když se blížil konec války, všichni měli strach. Sudety v Neratově hraničily přes řeku Divoká Orlice s Německem, kudy se táhla fronta a bylo slyšet střelení. Asi týden před příchodem Rudé armády projížděla Neratovem přes noc německá armáda, ale vojáků bylo málo. Nechali mezi Neratovem a Vrchní Orlicí hodně děl a aut. My děti jsme to prolézaly.

Pak přišli Rusové a z nich byl strach. U nás doma byli asi čtyřikrát, vždycky dostali najíst a našťestí nic vážného neprovedli. Hodně pronásledovali ženy a znásilňovali je. Bylo jich třeba patnáct na jednu ženu. Viděl jsem na vlastní oči, jak jedna žena běžela z domu ven a tři Rusáci za ní. Dohonili ji, povalili na zem

a pak mě táta poslal domů. Každý se jich bál. Jedna paní k nám přišla a prosila rodiče, jestli u nás může chvíli bydlet, že u ní bydlí tři Rusáci, a že už to nemůže vydržet. K nám přišli nejdřív čtyři. Chtěli něco jíst, tak než máma zatopila v kamnech a uvařila polévku, to chvíli trvalo. Nám dětem zatím dávali na stůl hromádky cukru a my to lízali. Pak se najedli a chtěli šnaps. Jenže táta kořalku neměl. Máma šla zatím dojít krávy a jeden z nich šel za ní do chlíva, kde chtěl mámu znásilnit. Táta mámu chránil a ty ostatní Rusáci mu domlouvali, aby neblbnul, že od nás dostali najíst. My děti jsme chodily mezi ně, a na nás byli hodný. Jednou jsem viděl, jak ruský voják jezdil na louce u řeky na motorce, a najednou rána, on naletěl do stromu a spadl do řeky. Všichni se k němu seběhli a jejich důstojník viděl krev, kopal do něho a nakonec ho zastřelil. Takový věci se děly! Taký jsem viděl, jak k nám přichází ruský voják s koněm, a chtěl na tátovi našeho koně. Táta mu ho nechtěl dát. On ale vystřelil do vzduchu, takže táta mu koně dal a on nám nechal svého nemocného koně. Pak zas přišli další čtyři Rusáci. Táta s mámou byli zrovna na poli, mě nechali samotného zamčeného doma, abych hlídal nejmenšího bratra Josefa v postýlce. Když jsem je viděl přicházet, utekl jsem zadními dveřma a schoval se v kůlně. Oni vylomili zamčené dveře, prošli se v domě, ukradli nějaké šperky, plnicí pero a hodinky a odešli. Já jsem měl veliký strach, že Josef v postýlce bude mrtvý. Josef ale klidně spal. To jsem si oddechl! Asiati byli

divoký, ale Ukrajinci byli hodný Všichni jsme byli šťastný, když Rusové asi po patnácti dnech odešli...

Po válce

Poválečný čas byl ještě horší. Přišla revoluční garda. Tato mocná garda měla v pravomoci trestat a odsoudit sudetské Němce i k smrti. Toto zase vím z vyprávění mého táty. Bylo to naplánováno tak, že každý den vzali jednu vesnici, a to dali ve známost všem z vesnice. V Neratově to bylo tak, že všichni muži od 15 do 75 let se měli dostavit do Aksteinerovy hospody. Přijely tři autobusy. Ti hlavní, co soudili a trestali, si sedli do sálu v hospodě, a po jednom volali lidi k výslechu. Ostatní se po skupinách rozběhli po všech domech ve vesnici. Když přicházeli k našemu domu, maminka byla doma a my děti byly před domem. Pamatuji se, že měli pušky, nás děti zahnali domů, a já dostal pažbou flinty přes zadek. Chodili po pěti a prohledávali, jestli se v domě někdo neschovává, píchali na půdě do sena a sem tam něco vzali. To trvalo tak čtvrt hodiny a odešli do dalších baráků.

V té hospodě, co soudili, byla pryčna, kam si potrestaný musel lehnout a z každé strany stál jeden gardista s pendrekem. Pro určení výše trestu měli informace od místních, věděli, co kdo vyvedl, nebo si něco vymysleli. Skoro každého z něčeho obvinili. Na záda každému napsali počet ran, které dostane – 5, 10, 15, 20 nebo 25. Náš táta dostal jen

pět ran za to, že vyhodil nějaký Rusáky od nás z domu a pak že bránil mámu, když ji chtěl ten Rusák znásilnit. Máma pak tátovi dlouho mazala ty bolavý záda. Nejhorší z těch soudců byl prý jeden člověk z Bartošovic, jinak to byli vesměs cizí lidé. V Neratově byli popraveni jenom dva za založení politické strany NSDAP v Neratově. Ostatní museli vykopat díru, a tam ty dva popravený přinesli na žebríku a vyklopili do jámy. To byl ošklivý den, kdy tady byli místní Němci strašně mláceni a mučeni. Dost sudetských Němců z Neratova a jeho okolí si v této poválečné době také sami vzali život. Ono to je tak asi ve všech válkách. Pomsta je zlá... Ale pořád, pořád se ptám: proč to bylo, když ty obyčejný lidi se ničím neprovinili? Pak jsme museli nosit bílou pásku – máma nám ji ušila. Každý Němec ji musel mít. Nechtěl bych to mládí prožít znovu...

Po válce nikdo z Němců nechtěl pryč. Každý chtěl zůstat tady – zůstat doma. Ale museli jsme do odsunu. Museli jsme vzít koně s vozem pro staré lidi a jet do sběrného tábora v Nebeské Rybné. Prošli jsme kontrolou, kde máma nechala nějaký prsten, táta hodiny. Pak jsme šli a cestou se nám podařilo odbočit přes řeku do Německa, kde měl táta známého muzikanta. Spali jsme u něj ve chlívě na slámě. Tam jsme byli asi 14 dní a slyšeli, že Poláci budou Němce také vyhánět. Táta dobře znal českého komisaře Suchodola z Kunvaldu, šel za ním a poprosil ho, jestli bychom se mohli vrátit.

Ten řekl, že ano, a že táta musí mluvit česky, což on uměl. Do okolních opuštěných baráků se stěhovali lidi z Hradce Králové, Prahy – byli kamarádský, my děti jsme si spolu hrály. Hospodařili jsme tedy dál. Byly jsme tři rodiny, které v Neratově mohly zůstat: Gallovi, Kreuzlovi a my. V r. 1948 nám řekli, že musíme pryč. Přišel pro nás český sedlák, pan Zářecký z Kunvaldu, a u něj jsme pomáhali v hospodářství a na poli. On měl tři děti a k tomu nás. Hodně jsme se skamarádili a kamarádíme spolu dodnes. U Zářeckých byli i Gallovi. Pan Zářecký byl moc hodný pán a jeho kluci taky. Co my jsme se navyváděli! Dokonce mě nechal jezdit traktorem, když jsme jeli pro seno. V Dolní Čermné byla plochá dráha a on nás tam svezl svým autem, které jsme mu s kluky vždycky vypucovali...

Jednou, a to jsme byli zrovna v Kunvaldu u Zářeckých, jsem chtěl utéct od rodiny. Táta mě hodně bil a bráchu ještě víc. Třeba že jsem zlomil větev na třešni, nebo že mladší brácha brečel, když jsem ho hlídal, nebo že jsme stříleli prakem do oken domů, ze kterých odešli Němci, nebo když jsme dostali špatnou známku. Jednou bratr Alfréd omylem rozbil třílitrovou láhev s petrolejem, když ji vynášel ze sklepa. To dostal Alfréd takový výprask, že skoro omdlel. Nebo jsme jedli z jedné mísy štouchané brambory, a když jsme trošičku vzali druhému, už bylo facek. Z toho jsem si vzal poučení, že své děti nebudu nikdy bít, a to jsem taky dodržel.

U Záreckých jsme byli rok a pak jsme museli pryč. Pana Záreckého komunisti zavřeli jako kulaka a nás dali do státního statku v Žamberku. Po roce se vrátil z kriminálu nemocný. Byl v Příbrami v lágru. Ležel na posteli, rodiče ho ještě navštívili, ale brzo zemřel.

Škola a zaměstnání

Po válce jsem rok nechodil do školy, ale pomáhal v zemědělství. Pásl jsem většinou krávy. Po roce nás táta odvezl do Bartošovic, kde dal Frantu, Anču, mě a Arnošta do různých českých rodin. U nich jsme přes týden bydleli a chodili tam do školy, odpoledne jsme v rodinách pomáhali ve chlévě a na poli. Na sobotu a neděli jsme chodili domů. A takhle to bylo týden co týden. Bylo nás osm dětí. V zimě jsme vyráželi v pondělí v pět ráno na lyžích z Neratova přes Vrchní Orlici až do Bartošovic. Když byla fujavice a ještě tma, mohli jsme umrznout. Já byl v rodině u Bedřicha Teubera, bylo mně deset a Arnošt byl ještě mladší, ten byl s bratrem Frantou v rodině u Starých. Anča byla v rodině u Neumanů. Spal jsem u Teuberů na půdě a v zimě tam byla dost zima. Jednou jsem v noci pozoroval, jak po mně leze myš. Na toto období rád vzpomínám. Byli to velice hodní lidé, učili jsme se u nich česky, oni uměli trochu německy, chodili jsme na houby, pomáhali mi s úkoly do školy...

Ve škole to pak bylo trápení. Zpočátku jsme ještě museli nosit bílou pásku s nápisem N. Tak to víte, jak nám asi bylo... Propadl jsem, protože jsem vůbec neuměl česky. Děti nás mlátily, učitelé taky. Arnošt byl hodně bitej rákoskou... Bylo to těžké. Ale cítili jsme také, že některé učitelky s námi mají soucit. Jednou jsem maloval javorový list a učitelka ke mně přišla a pohládila mě po hlavě tak, že si tu chvíli dodnes pamatuju... To, že nás některé české děti mlátily, mně ale v něčem pomohlo. Naučil jsem se totiž prát! A když jsem byl v učilišti, stal jsem se jako dorostenec přeborníkem republiky v boxu. Protože jsem rok nechodil do školy a jednou propadl, vyšel jsem ze 7. třídy, a mohl si vybrat buď horníka, valčíře, nebo zedníka. Tak jsem šel na zedníka do Náchoda. Měl jsem ze

začátku pětky, ale na konci už jsem se spolužákům vyrovnal. Pak jsem šel do Mostu do práce. Zedničinu jsem měl moc rád. Když přišli s nabídkou dvouletky na mistra, přihlásil jsem se a po práci dělal večerní školu, a pak ještě dálkově tři roky v Děčíně. To jsem taky zvládnul. No a nakonec jsem se přihlásil ještě na VŠ na stavařinu do Prahy.

To už jsem byl ženatý, ale manželka pro mě měla naštěstí pochopení. Měli jsme hezké manželství. V r. 1968 mě z funkce stavbyvedoucího u Pozemních staveb přeřadili na okres jako ekonoma a zástupce vedoucího odboru školství. Měl jsem pod sebou ekonomické oddělení s patnácti lidmi. Ve školství v okrese Most pracovalo 2013 pracovníků, z toho cca 1300 učitelů. Já z toho byl nešťastnej – celej den sedět, samé podpisy. Po dvou letech za mnou přišel místopředseda pro školství a řekl mi, že funkce, kterou dělám, je v nomenklatuře KSČ, a že musím vstoupit do strany nebo tu práci nemůžu dělat. Já jsem jim na to odpověděl, že táta mi radil, abych vždycky vykonával dobře práci, a do politiky nelezl. Oni mi na to řekli, že stavaře by potřebovali na odbor kultury do funkce inspektora pro památky a ochranu přírody nebo si mám něco sám najít. V té době se v Mostě zrovna připravoval přesun kostela o asi 850 m na jiné místo. Tak tuto práci jsem rád dělal do r. 1975. To byl kostel už v polovině cesty, tak jsem se s rodinou odstěhoval do Benešova u Prahy, kde jsem pracoval na Okresním národním výboru v odboru výstavby a územního plánování. To jsem dělal až do odchodu do důchodu v roce 1997.

Můj život

Dá se rozdělit do takových tří oddílů: mládí, střední věk a stáří. Mládí pro mě bylo strašný. Některé momenty mi nikdy nevymizí z paměti. Momenty ponížení a nespravedlnosti... Konec války mě hodně zatížil. Střední věk jsem měl zatížen studiem, které jsem dost obtížně doháněl spoustu let. Nikdy jsem neměl úplný pokoj v duši – pořád jsem měl v sobě něco, co není hotové. Pořád jsem se nedostával k tomu, co bych rád udělal. Přesto jsem

volný čas, kterého bylo tak málo, využil ve stavařině. Postavil jsem si za pomoci svých synů chatu a garáž. Chodíval jsem také na melouchy, hlavně prováděl omítky. Ulevilo se mi teprve, když jsem odešel do důchodu. Ráno vstanu, kdy chci, den si naplánuju podle toho, co chci dělat. Nemusím už dělat vůbec nic, a peníze mám jisté. Do důchodu jsme šli s manželkou skoro ve stejném čase. Po třech letech přišly nemoci a operace tlustého střeva. Když mi bylo 77 roků, zemřela manželka v 75 letech na plicní nemoc. Teď se snažím trochu cvičit, chodit na procházky, mám rád dechovou hudbu, setkávám se s důchodci, hrajeme s kamarádem šachy. No a dodnes ještě pořád někomu kreslím nějaký plány. Vnučka už taky studuje stavařinu, tak z toho mám radost - mám s kým debatit. A vždycky jsem měl velkou radost, když jsme se scházeli jako sourozenci s rodinami u maminky a táty, když ještě žili v Rokytnici v Orlických horách. Byli jsme u rodičů vždy hodně namačkáni, protože nás bylo hodně, ale byly to pro mě ty nejhezčí chvíle v životě. Rodiče na nás do konce svého života mluvili německy, a my odpovídali česky. Táta zemřel v roce 1992, bylo mu 91 let, a maminka v roce 1980 ve věku 75 let.

Zažil jsem hrozný věci. Válka byla hrozná a lidská nenávisť je taky hrozná. Můj táta prožil dvě války a já jsem velmi rád, že naše generace už pak válku nepoznala. Jsem taky rád, že naše rodina tady v Čechách po válce mohla zůstat. Máme v Neratově na hřbitově hroby našich předků a máme tam i náš rodný dům, ze kterého nás komunisté po Únoru vyhnali. Můj rodný dům v Neratově stále stojí, je dobře udržován a rád se k němu a jeho okolí jezdím dívat. V Orlických horách se cítím doma, prožil jsem tam dětství. Je to krásný kraj, můj domov.

Jsem křesťansky vychovaný. Nemůžu nenávidět, když nemám příčiny. Neposuzuji národ, ale člověka. Nemám nikoho, koho bych nenáviděl...

Iva Marková)

*převzato z Okénka
letohradské farnosti*

Práce z lásky

Svět se mění, populace stárne, ztrácíme životní jistoty... to všechno slyšíme z médií doprovázené komentáři a statistikami vysvětlujícími, jak se zmíněné jevy projevují celospolečensky. Ale jak v rodině? Velmi často hutně obloženým **sendvičem**.

„Jsem v podstatě stále ve stresu. Snažím se zvládnout všechno, ale mám pocit, že to dělám jen nedokonale, pořád někoho z mých milých zanedbávám,“ stýská si jednačtyřicetiletá Markéta, typická představitelka tzv. **sendvičové generace**, společenského jevu, kdy rodiče nezaopatřených dětí zároveň pravidelně pečují o své stárnoucí rodiče. Jen pro představu: dotýká se 47 % lidí ve věku mezi 37–55 rokem, kteří mají rodiče starší 65 let, potřebující pravidelnou péči, a zároveň děti ve věku do patnácti let. Uprostřed stojící pár je z jedné strany „obložen“ dětmi, z druhé rodiči, a společně pak tvoří právě onen sendvič. V generacích minulých rozhodně nebyl tak častý, jelikož věk prvorodiček byl mnohem nižší. Dnes přesáhl třicet let (jen pro zajímavost – v roce 1990 to bylo 22 let). Je tedy jasné, že kolem čtyřicítky máme ještě velmi malé děti. A až ty budou mít první potomky, bude nám kolem sedmdesáti. Podle předpokladů by v roce 2025 na stovku žen v produktivním věku mohlo připadat 55 lidí starších osmdesáti let.

V rámci „labour of love“, tedy česky „práce z lásky“, jak bývá tento fenomén v zahraničí také označován, se ve většině případů jedná o pravidelnou péči, představující úklid, vaření, nákup, ovšem senior či seniorka jsou schopni o sebe pečovat sami, ve svém domově, kde chtějí žít a vést svůj život, i když s dopomocí. To je právě příklad Markétiny rodiny: „Moc ráda k mamince chodím, všechno ráda obstarávám, ale někdy to opravdu nestíhám, protože máme tři nezletilé děti. Nejmladší jde do první třídy, od září přibydou další domácí úkoly. Můj každodenní pocit je: nestíhám, selhávám,“ přiznává.

Srdce velí jasně, ale realita může být jiná. Střední generace, která vyplňuje vnitřek

sendviče, bývá obvykle rovněž závislá na dvou příjmech do rodiny, což v současné době podporuje počet uzavřených hypoték na bydlení. A pro centrální pár vyvstává velmi těžká otázka, jak se zachovat, jak celou sendvičovou situaci zvládnout. „Před šesti lety onemocněl můj otec, matku již nemám, a potřeboval péči. Manželka končila rodičovskou dovolenou, tak se alespoň měsíc mohla starat, ale pak byla nucena nastoupit do práce, jinak by jí již nedrželi místo,“ vzpomíná padesátiletý Petr, „vzal jsem si tedy v práci dovolenou do té doby, než se otec uzdravil. Před rokem se situace opakovala. V práci nám odmítli vyjít vstříc dlouhodobým neplaceným volnem, a protože jsme se chtěli o otce starat doma, musela manželka nakonec opravdu z práce odejít, což zásadně změnilo naši ekonomickou situaci, vzhledem k tomu, že platíme hypotéku na bydlení. Úspory docházejí a my řešíme, jak dál, protože dědu chceme mít doma, to však vyžaduje celodenní péči. Také potřebujeme udržet

bydlení pro nás a naše děti, navíc první syn půjde brzy na vysokou a my bychom jej samozřejmě chtěli podporovat.“

Jak je patrné, tento mezigenerační dialog v rodině představuje kromě jiného vlastně otázku sladění péče a práce, což problém přenáší na úroveň, na níž by spolu měli spolupracovat stát, rodina i zaměstnavatelé. A nejedná se pouze o adekvátně nastavenou výši státem přiznaného příspěvku na péči. Velmi efektivním nástrojem, který mají v rukou zaměstnavatelé, je například pružná pracovní doba, nebo sdílené pracovní místo, zkrácený pracovní úvazek, či možnost pracovat z domova. Záleží pouze na jejich vůli, pokud to jde, podat zaměstnanci pomocnou ruku.

Martina Hrušková)

Převzato s laskavým svolením ze Setkání, měsíčníku Biskupství českobudějovického.

(Pozvánky do Hoješína

Víkend pro děvčata 13–17 let

■ 11. 5.–13. 5. 2018

Jak znáš sama sebe
aneb více o světě žen

Ignaciánské exercicie

■ 19. 8.–25. 8. 2018

Exercicie pro kněze,
zasvěcené a laiky
vede o. Vojtěch Suchý TJ

Rodinná dovolená

Nabízíme možnost strávit
rodinnou dovolenou v krásné
přírodě Železných hor se zázemím
v klášteře sester na Hoješíně

■ červen–říjen 2018

Odpočinek a poustevničení

■ od května do října 2018

Možnost odpočinku o samotě
v krásné přírodě Železných hor

Duchovní setkání manželů s dětmi

■ 1.–3. 6. 2018

téma Rodina je školou středu
aneb kyvadlo života
přednáší PhDr. Vlastimil Sojka

Duchovní obnova

■ 8.–10. 6. 2018

téma Modlíci se víra
vede P. Karel Satoria

Tábor 2018: 300! Soudce z Gileádu

■ 8.–17. 7. 2018

tábor pro kluky a holky 7–14 let
přihlášky do 31. 5., cena 1400 Kč

Přihlášky na všechny akce

u sestry Gratie, tel. 733 755 824,
sestraGratia@seznam.cz

Křížová cesta rodin na Květnou neděli v Dolní Dobrouči

Na Květnou neděli 25. března se v Dolní Dobrouči sešly rodiny s dětmi u Maixnerova rybníku, aby se společně pomodlily křížovou cestu v přírodě. Jednotlivá zastavení provázely obrazy křížové cesty Papežského misijního díla dětí, kterou ilustroval Tomáš Velzel. Ač bylo počasí stále chladné, paprsky slunce již vlévaly do odpolední krajiny svoji sílu. Foto: M. J. Rýznar.

Dřízna u Přepych, tradiční poutní bohoslužby

v roce 2018 se konají vždy v neděli ve 14.30 hod. ve dnech:

■ 6. května

mši sv. celebruje P. Jiří Pilz
úmysl: za náš národ a naše
představitelce a mír ve světě

■ 13. května

mši sv. celebruje P. Jan Paseka
úmysl: za naše děti, mládež, za jejich
víru a správnou volbu životního
povolání

■ 20. května

mši sv. celebruje P. Zdeněk Novák
úmysl: za rodiny a uzdravení vztahů
v rodinách

■ 27. května mši sv. celebruje

P. Kristián Libant CM
úmysl: za nemocné, trpící, opuštěné
a za sílu pro ně spojovat své utrpení
s Ježíšovým

■ 12. srpna mši sv. celebruje
P. Ján Jakubovič CM

úmysl: za církev a nová duchovní
povolání z našich farností

■ 7. října

mši sv. celebruje P. Ján Janček CM
úmysl: za poutníky a za všechny
úmysly, se kterými přicházejí

Nový oltář v Chrudimi

Chrudimská farnost se dočkala. Biskup Jan Vokál uvedl v neděli 8. 4. do života farnosti nový oltář v arciděkanském chrámu Nanebevzetí Panny Marie.

Slavnost, jakou asi většina chrudimských farníků nepamatuje, se uskutečnila v chrudimském arciděkanském kostele Nanebevzetí Panny Marie v neděli 8. dubna.

Královéhradecký biskup Jan Vokál požehnal nový oltář a spolu s ním i ambonu a sedes. Všechny tři nové prvky jsou v moderním stylu, přesto do starobylého liturgického prostoru zcela přirozeně zapadají. „Celé realizaci napomohla skutečnost, že liturgická komise biskupství ze tří návrhů jednoznačně doporučila ten, který je dnes už realizován. Po schvalovacím řízení nastaly měsíce, kdy se celá věc zpomalila, protože bylo nutné jednat s firmou, která nakonec vítězný návrh zhotovila. Po stanovení definitivního postupu realizace, šlo už vše ráz na ráz“, řekl po slavnostním posvěcení oltáře chrudimský arciděkan Jiří Heblt. Autorem návrhu

Foto: Člověk a víra

oltáře, sedes a ambonu je Ing. arch. Lukáš Pavlík. Tři nové liturgické prvky byly vyrobeny v pražské firmě Gravelli.

Vše je v minimalistickém stylu, kdy autor využil i akcentu světla, neboť v korpusu obětního stolu jsou zabudovány světlovedné prvky, které jej činí působením světla nepřehlédnutelným. Nakonec i mottem pro návrh oltáře byl citát 2 Kor 4,6. „Hlavní myšlenkou oltáře je tedy světlo

Hory Proměnění, které koresponduje s milostným obrazem Nejsvětějšího Salvátora umístěným v našem kostele. Nyní náš nový oltář jakoby vyzařoval světlo, které ale v plném slova smyslu dává Kristus. Sebelepší kompozice však nemůže Boží světlo zachytit, může nás však disponovat pro jeho přijetí“, pronesl na adresu oltáře chrudimský duchovní P. Heblt, který nový liturgický prostor „dostal“ shodou okolností i ke svým narozeninám.

Diecézní setkání mládeže

Na osm set mladých lidí se sešlo v sobotu 24. 3. na diecézním setkání v Hradci Králové.

To se, ač byl víkend, neslo v duchu školní výuky, kdy se všichni účastníci stali studenty Vyšší víkendové křesťanské školy. A to včetně obou biskupů Jana a Josefa, kteří se nesměli ulít ani z hodiny tělocviku. Sál Filharmonie, kde se mladí sešli, byl naplněn po střechu, a o co více burácel smíchem při hodinách češtiny, zeměpisu a dalších předmětů, o to pozorněji naslouchal svědectví mladé ženy, která bývala prostitutkou a kterou nyní čeká složení trvalého slibu čistoty. „Když mluvila, nemohla jsem ani dýchat. Strašně děkuji svým rodičům za krásné dětství, které mně dopřáli. Nedokážu si představit, že bych

musela podobnými zkušenostmi projít. Myslím, že bych to nepřežila!“, okomentovala vyslechnutá slova sedmnáctiletá Kateřina, kterou doplnila její kamarádka Anička: „*Vyjít s takovými zážitky na podium a veřejně se přiznat, že šlapala ulici, tak to by bez naprosté důvěry v Boha nemohl nikdo zvládnout. Jsem mladá, ale strašně si jí za to vážím!*“. Po odpoledních tématických skupinkách na BIGY následovalo cestou do katedrály na bohoslužbu s diecézním biskupem pět zastavení s biblickými postavami, z jejichž životních příběhů si měli mladí křesťané odnést do dalších dnů inspiraci.

Foto: Člověk a víra

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Morris West

V botách Rybářových

Román dokončený v roce 1962 líčí volbu a pontifikát prvního slovanského papeže, který v autorově pojetí pocházel z Ukrajiny, a než se stal papežem, byl sedmnáct let vězněn v sovětském komunistickém lágru. Brož., 384 s., 449 Kč

René Laurentin

Život svaté Bernadety

Proslulý mariolog René Laurentin vypráví, jak zjevení Panny Marie ovlivnila Bernadetin další život – to vše na základě autentických pramenů, bez jakýchkoli příkras. Brož., 2. vyd., 200 s., 259 Kč

Cílem setkání katechumenů s biskupem Janem Vokálem bylo vzájemné poznání a povzbuzení ve víře před přijetím svátosti křtu

Katechumeni u biskupa

Biskup Jan Vokál pozval v pátek 23. 3. do biskupské rezidence katechumeny z Královéhradecké diecéze, kteří o letošních velikonocích přijali svátost křtu, aby se vzájemně poznali a povzbudili ve víře.

Společnost se kolem biskupa Jana sešla opravdu pestrobarevná, alespoň svědectví, která večer zazněla, toho byla důkazem. „Pocházím z nevěřící rodiny, s vírou jsem se začal seznamovat prostřednictvím své dnes již snoubenky, která mě začala na počátku našeho vztahu „natukávat“. To jsem však proti víře ještě dost brojil. I přesto jsem s ní jezdil na různé křesťanské akce. A na jedné z nich byli také křesťanští poradci, ke kterým jsem se ale sám zdráhal zajít. A tak jsem tam v duchu prohlásil, že pokud mám tedy uvěřit v Boha, tak ať o mě nějaký zakopne. A do dvaceti minut se tak doslova stalo...“, řekl ve svém svědectví Patrik, kterého, stejně jako ostatní katechumeny, na setkání doprovodili duchovní

správci jejich domovských farností. Téměř ve všech svědectvích zaznělo, že se dotyční dostali k Bohu díky svým životním partnerům.

Biskup Jan zdůraznil, že radost z víry jim nikdy nikdo nemůže vzít nejen nyní v tomto životě. „Sám si říkám, že kdybych měl být, nedej Pán Bůh, za nějakou svoji chybu od Boha zavržen, nedokázal bych i v tomto svém zavržení Boha nechválit. Mohl bych být potrestán, ale chválit a velebit Boha bych nepřestal“, svěřil se všem přítomným biskup Jan Vokál a připomněl zároveň, že křtem jsou člověku smazány všechny jeho dosavadní hříchy a v okamžiku křtu jsou čistí stejně jako andělé, kteří je při křtu obklopují.

13. Národní misijní rada

5. dubna 2018 se v Národní kanceláři v Hradci Králové konala 13. Národní misijní rada. Tato rada se schází jednou ročně a je vedena otcem arcibiskupem Janem Graubnerem, předsedou Komise ČBK pro Charitu a Rady pro misie. Jeho kancléřem pro konání Národní misijní rady je národní ředitel Papežských misijních děl jáhen Leoš Halbrštát. Letošního zasedání se účastnili zástupci Papežských misijních děl, Charity ČR, Kongregace Milosrdných sester III. řádu sv. Františka, Misijní společnosti sv. Vincence de Paul, Salesiánské asociace Dona Boska, z. s., SADBA, Řádu menších bratří-františkánů, Sester Neposkvrněného Početí Panny Marie III. řádu Sv. Františka a Společenství pomocníků řádu sv. Lazara.

Jednání Národní misijní rady bylo zahájeno mší svatou v kostele Nanebevzetí Panny Marie, po které se účastníci věnovali závěrům a úkolům ze zasedání rady z minulého roku a hodnocením jejich misijních aktivit. Zástupci jednotlivých subjektů představili své projekty a možnosti konkrétní spolupráce a pomoci. Národní ředitel Papežských misijních děl uvedl konkrétní příklady spolupráce s Charitou ČR a představil jednotlivé projekty, na kterých papežské misie pracují s řeholními řády v zahraničí. Zdůraznil důležitost výchovy dětí a mládeže k misijnímu poslání a povzbuzení věřících všech generací k misijní spolupráci vyplývající ze spoluzodpovědnosti každého křesťana za misie. Kladně byla hodnocena práce dětí v Papežském misijním díle dětí sdružujících se v Misijních klubech.

V druhé části programu se Národní misijní rada věnovala vyhlášení papeže Františka Mimořádného misijního měsíce v říjnu 2019 ke stému výročí apoštolského listu *Maximum illud*, který František předchůdce papež Benedikt XV. vydal 30. listopadu 1919. Jádrem této iniciativy, která se týká celé všeobecné církve, bude modlitba, svědectví a zamyšlení nad ústředním významem *missio ad gentes* jako trvalého stavu, kdy je člověk vyslán konat první evangelizaci (srov. Mt 28,19). Do práce na přípravě a uskutečnění Mimořádného misijního měsíce jsou přímo zapojena Papežská misijní díla (PMD) společně s celou církví.

Účastníci národní misijní rady se potřinácté sešli v Hradci Králové, foto: archiv PMD

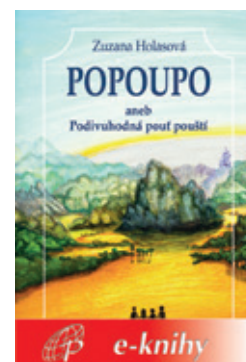
(Knižní tipy

Nakladatelství Paulínky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Zuzana Holasová

Popoupo aneb Podivuhodná pouť pouští

Dobrodružný román pro děti, jakási „česká Narnie“. Čtyři děti se „propadnou“ do příběhu hry, kterou si samy vymyslely. Kniha je dostupná také jako audiokniha na CD nebo si ji můžete stáhnout přímo do svých elektronických zařízení. *Váz. / audiokniha, 175 s., 249 Kč, dotisk*

Připravujeme novou edici Novény

určenou lidem, kteří mají málo času, ale rozhodnou se po devět dní věnovat deset minut inspirujícím úvahám na konkrétní téma, aby pokročili v duchovním životě. Jde o školu modlitby i o praktický nástroj, jak proměnit sebe sama. Nabízíme první svazek řady:

Raniero Cantalamessa

9 dní k navázání přátelství Duchem Svatým

Duch Svatý je duší našeho duchovního života. Bez něho se nemůžeme modlit ani chápat Písmo svaté ani milovat. Duch Svatý nás posiluje. Ježíš slíbil: „*Dostanete sílu Ducha Svatého, který na vás sestoupí*“ (Sk 1,8, ČEP). *Brož., připravujeme*

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Rosemarie Portmann

99 her pro trénink mozku u seniorů

Kniha předkládá 99 herních nápadů, určených pro skupiny seniorů, které lze realizovat snadno a bez složitých příprav. Témata sahají od seznamovacích her přes logické hádanky a cvičení na koncentraci až po hry podporující tělesnou zdatnost a pohyblivost. *Brož., 112 s., 199 Kč*

Ilse Sand

Citlivý pomocník

Vysoká citlivost
v pomáhajících profesích

Tipy, jak zahájit rozhovor a umožnit druhému, aby se otevřel, jak projevit empatii a emoční blízkost, jak se zaměřit na zdroje a přání, jak si dělat přestávky, jak zacházet se studem, úzkostí nebo příliš přísnými zásadami, jak umožnit setkání mezi já a ty. *Brož., 128 s., 229 Kč*

Účastníci Celostátního setkání dětí Papežského misijního díla dětí, foto: M. J. Rýznar

Horské klubání 2018

Od 13. do 15. dubna 2018 proběhlo na Erlebachově boudě v Krkonoších Celostátní setkání dětí Papežského misijního díla dětí (PMDD) v ČR nazvané Horské klubání 2018. Bohatý program pro 71 účastníků z Misijních klubek z diecézí Hradec Králové, České Budějovice, Brno, Litoměřice a arcidiecézí Praha a Olomouc připravil národní ředitel PMD Leoš Halbrštát s moderátorkou klubání diecézní ředitelkou PMD v královéhradecké diecézi Bronislavou Halbrštátovou. Nedělní mši svatou sloužil P. Tomáš Hoffmann.

Během celého víkendu byly připraveny misijní hry, soutěže a tvoření, do kterých se zapojili vedoucí jednotlivých Misijních klubek. Kino MISSIO nabídlo záběry z Missio magazínů, které vznikají díky obětavé práci manželů Kateřiny a Martina Rýznarových, výtvarník Tomáš Velzel předvedl několik divadelních představení a nechyběly i výlety do hor. Dětem a dospělým byl představen nový misijní film PMD Filipínské rugby kameramana Martina J. Rýznara z misijní cesty na Filipíny a o své cestě na Srí Lanku vyprávěla diecézní ředitelka PMD v českobudějovické diecézi Hana Koukalová. Součástí programu byly společné chvíle modlitby a mše svatá se slavnostním obřadem přijetí nových členů do Papežského misijního díla dětí.

Velké poděkování za Horské klubání patří manželům Tomáškovým a jejich pracovníkům a všem, kteří jakýmkoliv způsobem letošní pobyt dětí z PMDD podpořili. Letošní celostátní setkání bylo velkým povzbuzením a inspirací malým i velkým misionářům do další misijní práce!

Národní kancelář Papežských misijních děl v ČR

Na Kropáče 30/1, 500 03 Hradec Králové, tel. 604 838 882

pmd@missio.cz www.missio.cz
www.facebook.com/PapezskaMisijniDila

Trutnovský Maják svítí na cestu pěstounským rodinám

Věděli jste, že téměř dva tisíce dětí v raném věku je v Česku každoročně umísťováno do pobytového zařízení? Přitom by mohly vyrůstat v náhradní rodinné péči, která u nás má již pět let výraznější přednost před ústavní výchovou podle zákona i mezinárodních úmluv. Pěstounů je však stále nedostatek. Co vše pěstounská péče obnáší a co naopak rodinám dává, na to jsme se zeptali Mgr. Kateřiny Romančákové, vedoucí Centra náhradní rodinné péče MAJÁK při Oblastní charitě Trutnov:

„Jak pěstounským rodinám pomáháte?”

Nabízíme jim především podporu a poradenství, zajišťujeme pro ně vzdělávání a doprovázíme je i na úřady. Naše služby poskytujeme na základě zákonem daných pravidel, která reagují na práva a povinnosti pěstounů. Ale hlavně jsme pěstounským rodičům nablízku v jejich často nelehké životní roli. Naše největší

pomoc tak spočívá v naslouchání a sdílení jejich mnohdy dramatických příběhů. Spolupracujeme také s různými odborníky, s terapeuty a psychology. A pro děti organizujeme i víkendové pobyty se zajímavým doprovodným programem, které jsou velmi oblíbené.

„Jaké problémy a komplikace řeší pěstouni nejčastěji?”

Záleží na věku dětí, které mají v pěstounské péči. Velkou roli také hraje, co si dítě zažilo, než k pěstounům přišlo. Jaká traumata a ztráty za sebou má, s čím se ve svém životě vyrovnává. Od toho se potom odvíjí situace, které s nimi řešíme. Jsou to například noční děsy u malých dětí, počůrávání v noci nebo špatný prospěch u školáků. V pubertě se pak děti zabývají otázkou své vlastní identity a vyrovnávají se s tím, co se jim v jejich životě přihodilo. V tomto věku je také často trápení vztahové problémy.

Mgr. Kateřina Romančáková, vedoucí trutnovského charitního centra MAJÁK, působí v oblasti náhradní rodinné péče už téměř dvanáct let. Foto: J. Karasová

Specifické potřeby pak mají pěstouni, kteří jsou příbuzní dítěte. Je jich až 70 %, nejčastěji prarodiče, ale také tety nebo strýcové. Často jsou do pěstounství hozeni rovnýma nohama bez jakékoli odborné přípravy. Navíc babičky a dědové mnohdy zpracovávají svá vlastní zklamání, co se jim nepovedlo s vlastními dětmi nebo jak v životě dopadly. Do toho se starají o vnoučata, namísto, co by si užívali prarodičovství. Najednou jsou v roli rodičů, znovu řeší každodenní starosti se školou a povinnostmi dětí, nebo generační rozdíly. Někdy je to náročné, přidávají se i zdravotní problémy. Proto jsme pro ně vedle obvyklé péče zavedli novinku MAJÁKaffé. Jedná se o setkávání prarodičů jednou za dva měsíce, které je provázeno odborníkem. Zde mají prostor společně sdílet nejen svá trápení a problémy, ale i radosti. Zatím to má velmi pozitivní odezvu.

Pěstounská péče někdy dokáže zázraky

„V praxi pak vidíme, že pěstounská péče někdy dokáže doslova zázraky. Svědčí o tom i příběh jedné pěstounské rodiny, které pomáháme. Téměř roční odložené dítě, které si pěstounští rodiče vzali z kojeneckého ústavu do péče, se u nich začalo přímo raketově rozvíjet. Když k nim přišlo, bylo zjevně opožděné ve vývoji a citově deprivované. Najednou se dítě během několika týdnů v pěstounské rodině naučilo sedět, chodit a vyrostlo mu v jedné chvíli hned šest zubů. Vše postupně dohnalo a teď po třech letech v rodině je z něho veselý, živý a šikovný capart. Podařilo se nám také nastavit kontakty s biologickými prarodiči dítěte, které k nim začalo jezdit o víkendech a všichni si to užívají. Nicméně rané trauma a deprivace ho činí stále velice obezřetným vůči všemu novému a především cizím lidem, se kterými si vztah vytváří velice zdoluhavě a opatrně,” říká Mgr. Kateřina Romančáková, vedoucí Centra náhradní rodinné péče MAJÁK při Oblastní charitě Trutnov.

?? Co pěstounská péče obnáší a co rodinám naopak dává?

Myslím, že pěstounská péče obnáší především velkou trpělivost, pochopení a empatii. To jsou stěžejní vlastnosti, které by každý pěstoun měl mít. A co jim to dává? Především velké výzvy do života, nové zkušenosti a kontakty. Pěstouni také často musí přehodnotit přístup k vlastním potomkům, protože děti, které přichází do náhradní rodinné péče, vyžadují zvláštní pozornost. Mají za sebou mnohdy velice těžká traumata a ztráty. Jejich chování a reakce jsou často jiné, než u dětí, které odmalinka zažívají milující náruč rodičů. Proto například zájemci o pěstounství včetně jejich biologických dětí prochází základní přípravou, aby věděli, co je čeká.

?? Jak vaši pomoc rodiny přijímají? Kolik jich využívá podporu MAJÁKu?

V současné době doprovázíme padesát pěstounských rodin z Trutnovska, Jičínska a Vrchlabska. Naši pomoc a podporu většinou vítají. Mnozí už také poznali, že pro ně vzdělávání má smysl a naučí se i něco nového. Nejčastěji pěstouny zajímají témata, jako jsou výchovné problémy, potíže s pubertou, poruchy chování a další. Nabízíme jim i vzdělávání v oblasti rodinných vztahů, zpracování životních příběhů dětí a vyrovnání se s ranými traumaty. Vysvětlujeme jim rovněž, aby s dětmi otevřeně hovořili i o biologických rodičích. Protože pokud se s tím děti nevyrovnají, přináší to pak obtíže v pubertě.

?? Pomáháte i profesionálním pěstounům a máte jich dostatek? Jak se osvědčilo zavedení pěstounské péče na přechodnou dobu v praxi?

Ano, momentálně doprovázíme tři přechodné pěstounské rodiny. Z mého pohledu jich je ale pořád nedostatek, protože téměř dva tisíce dětí v raném věku je v Česku každoročně umísťováno do pobytového zařízení. Myslím, že by bylo také dobré, kdybychom měli přechodné pěstounské rodiče pro různé věkové skupiny dětí. Ale především potřebujeme dlouhodobé pěstouny, protože u přechodných mohou být děti jen jeden rok a mnohdy řešíme otázku, kam s dítětem dál.

V oblasti náhradní rodinné péče působím už více než jedenáct let. Dovolím si tedy jednoznačně hodnotit zavedení pěstounské péče na přechodnou dobu jako krok dobrým směrem, i když je nezbytné se rozvoji této oblasti dále věnovat. Pěstouni se mohou dětem více věnovat, než v ústavní péči, kde jich na jednu vychovatelku připadá velký počet. Pěstounští rodiče věnují dětem vztah, péči, přijetí a dítě se tam krásně rozvíjí. Vidíme velké pokroky u malých i větších dětí. Pěstouni dokáží děti také správně nasměrovat na jejich cestě životem a snaží se jim dodat sebevědomí, protože deprivované děti o sobě hodně pochybují a tápají.

?? Kde vás mohou zájemci o pomoc nebo radu kontaktovat? Co aktuálně připravujete?

Možností, jak nás kontaktovat, je několik. Telefonicky, emailem, přes web www.trutnov.charita.cz nebo facebook. V centru města Trutnov máme také kontaktní místo (ul. Školní 13) a je možné se sejít i v domácím prostředí rodiny.

Pořádáme také různé besedy. Loni jsme v regionu iniciovali mikroskupinu na podporu pěstounství, kde se scházíme všechny lokální doprovázející organizace a OSPOD. Společně propagujeme náhradní rodinnou péči veřejnosti, abychom získali více zájemců o pěstounství. Jsme zapojeni do kampaně hledamerodice.cz. Na podzim bychom rádi uspořádali kampaň Týden pěstounství v Královéhradeckém kraji ve spolupráci s krajským úřadem.

Všechny srdečně zveme na Trutnovský den pro rodinu v pátek 18. května na Krakonošově náměstí, jehož druhý ročník aktuálně připravujeme. A nenechte si ujít ani putovní fotografickou výstavu příběhů s názvem „Já pěstoun“ na trutnovské Staré radnici.

Ptala se Jana Karasová)

(Děti z pěstounských rodin na výletě v ZOO, který pro ně uspořádalo trutnovské centrum Maják. Foto: archiv Oblastní charity Trutnov)

(AKTUALITY**Trutnovský den pro rodinu**

Trutnov: Na druhém ročníku Trutnovského dne pro rodinu, který pořádá zdejší Charita spolu s organizací DAR v pátek 18. května od 9 do 17 hod. na Krakonošově náměstí, se široké veřejnosti představí regionální neziskové a pomáhající organizace. Návštěvníci se mohou těšit také na živý kulturní program a atraktivní doprovodné akce pro děti. Hudební vystoupení si pro vás připravili klienti Denního stacionáře Mezi mosty, děti z nízkoprahového klubu Shelter a další. V rytmu rokenrolu vám zatančí oblíbená skupina ReBels Team.

„Všechny srdečně zveme. Městu Trutnov děkujeme za záštitu a všem dobrovolníkům za pomoc při organizaci. Rádi bychom, aby se tato akce k Mezinárodnímu dni rodiny do budoucna stala trutnovskou tradicí,“ říká její hlavní organizátorka Martina Vágner Dostálová, vedoucí Dobrovolnického centra při Oblastní charitě Trutnov. Více také na www.trutnov.charita.cz.

Jana Karasová)

(Slavnostní přestřižení pásky významnými hosty při otvírání pobytového střediska Odlehčovacích služeb Červánky v Pardubicích. Foto: Tomáš Kubelka

Charita nově poskytuje odlehčovací služby seniorům i v Pardubicích

Pardubice: Charita ve čtvrtek 5. dubna slavnostně otevřela další pobytové středisko Odlehčovacích služeb Červánky přímo v Pardubicích v ulici V Ráji. Prostory požehnal Mons. Josef Suchár, prezident Diecézní charity Hradec Králové, za přítomnosti prvního náměstka hejtmána Ing. Romana Líška MBA., primátora města Ing. Martina Charváta, jeho náměstka pro sociální oblast a zdravotnictví Mgr. Jakuba Rychetského a dalších hostů.

„Chceme především podpořit a odlehčit pečujícím rodinám, protože víme, že starat se doma o své blízké seniory a nemocné není vůbec jednoduché,“ uvedla Mgr. Marie Hubálková, ředitelka Oblastní charity Pardubice, která také poděkovala všem dobrodincům, dárcům, sponzorům, zaměstnancům a dobrovolníkům, jež se zasloužili o vybudování centra. Projekt byl financován z výnosu třech ročníků Tříkrálové sbírky, z výtěžků benefičních akcí a také ze sponzorských darů.

Odlehčovací služby jsou určeny pro klienty a jejich rodiny, kteří potřebují své blízké na nezbytný čas, například po dobu nemoci nebo dovolené, svěřit do péče důvěryhodné a lidské službě. Po náročné rekonstrukci řadové vilky s terasou a zahrádkou vzniklo příjemné rodinné středisko o kapacitě 9 lůžek, které nabízí vřelou péči ve zcela novém prostředí rodinám, jež se starají o své blízké. Více také na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský, Jana Karasová)

Pro čtyři domy tři dny prezentací

Polička: Dům, který pro sílíci služby koupila Oblastní charita Polička loni v létě, bude 23. května v 10 hod. slavnostně vysvěcen. Požehnání se ujme prezident hradecké Diecézní charity Mons. Josef Suchár, návštěvu přislíbili také zástupci kraje, města a další významní hosté. Nový dům nese označení II. a je již čtvrtým charitním domem v 200 m dlouhé ulici Vrchlického. Všechny budovy I. až IV. jsou určeny k poskytování sociálních služeb anebo tvoří sídlo pro terénní pracovníky.

Poličské Charitě hojně pomáhá veřejnost, například příspěvky do veřejných sbírek „Dům pro Charitu“ nebo „Projekt charitní dům“, proto budou 24. 5. od 8 do 17 hod. dveře charitních domů otevřeny také pro dárcy, sponzory, dobrovolníky, dobrodince a veřejnost. „Je naším velkým přáním, aby se u nás návštěvníci cítili dobře. Proto jsme akci nazvali: Přijďte na besedu. Připravili jsme pro ně přátelské posezení i pohoštění, protože si uvědomujeme, jak moc nám v období oprav a splácení úvěru pomohli a stále pomáhají,“ uvedla ředitelka Oblastní charity Polička Markéta Šafářová.

O týden později, 2. června od 19 do 23 hod. se s Charitním domem II., s programem „Dýchánek na terasách“, také připojíme k celoměstské akci „Čas pro neobyčejné zážitky“. Více také na www.policicka.charita.cz.

Štěpánka Dvořáková)

Zapojte se do soutěže o nejnápaditější výrobek

Oblastní charita Červený Kostelec vyhlašuje 13. ročník tradiční soutěže **Šikovné ruce a otevřená srdce pro hospic 2018 aneb lidé lidem.**

Pojďte vyrobit něco hezkého a současně pomoci nemocným v Hospici Anežky České, budete vítáni! Z vašich výrobků bude v říjnu uspořádána prodejní výstava.

Své výrobky můžete předávat do 27. září osobně nebo poštou na adresu: Oblastní charita Červený Kostelec, ul. Manž. Burdychových 245, 549 41 Červený Kostelec s označením „Šikovné ruce pro hospic“. Více také na www.hospic.cz.

(KALENDÁŘ NA KVĚTEN A ČERVEN

Nové Město nad Metují

■ 10. 5. Benefiční koncert pro Adopci na dálku

Městská knihovna od 17 hod. Benefici pořádá Žákovský parlament ZŠ Krčín. V programu vystoupí školní pěvecký sbor Terénní berušky. Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

(KALENDÁŘ NA KVĚTEN A ČERVEN

Náchod

■ 31. 5. Benefiční koncert Hradišťanu

Městské divadlo dr. J. Čížka od 19 hod. Hradišťan a Jiří Pavlica hrají pro Domov sv. Josefa ke Světovému dni roztroušené sklerózy. Více na www.domovsvatehojosefa.cz.

Červený Kostelec

■ 19.–23. 5. E. Vella: Výstup na horu manželství

Kino Luník, prezence 19. 5. od 7:30 hod. Seminář o problematice manželského soužití pořádá Oblastní charita Červený Kostelec. Přihlášky v IC (Havlíčкова ulice 654, telefon: 498 100 657, e-mail: info@cervenokostelecko.cz) nebo online na www.ochck.cz/vella. Sleva pro přihlášené platí do 11. 5.

■ 26. 5. Novoměstská filharmonie: Postavy v hudbě

Divadlo J. K. Tyla od 18 hod. Na programu jsou Carmen, Faust, Forrest Gump a další. Hostují také koncertní mistr a sólista SOČR P. Zdvihal a sopranistka Teplické konzervatoře V. Štěpánová. Výtěžek pomůže nemocným v Hospici Anežky České. Více na www.hospic.cz.

Havlíčkův Brod

■ 7. 6. Festival Bez bariér jsme si blíž 2018

Havlíčkově nám. od 9 hod. Osvětově-zábavný festival sociálních služeb pořádá Oblastní charita Havlíčkův Brod ve spolupráci s městem a partnery. Netradiční prezentace sociální péče, hudební vystoupení, hry a soutěže pro děti... Moderuje Tereza Šnajdr Stýblová. Za nepříznivého počasí v Klubu OKO. Více na facebooku a www.hb.charita.cz.

Ⓛ Rodina paní Milagrin z indického Ganashpuru. Foto: archiv Adoptce na dálku DCH HK

Domky pro chudé

Diecézní katolická charita Hradec Králové podporuje ve spolupráci s biskupstvím v Belgaum bydlení chudých indických rodin s dětmi a tím také růst jejich životní úrovně. Projekt byl zahájen v roce 2003 a doplňuje program Adoptce na dálku®, který je zaměřený na podporu vzdělávání chudých indických dětí.

Tento projekt je již tradičně podpořen Tříkrálovou sbírkou. Z této sbírky byla v loňském roce věnována částka 719 439,60 Kč na bydlení pro chudé v Indii. Farní charita Náchod přispěla výtěžkem akce Co tě drží naživu 24 115 Kč. V roce 2017 tak obdrželo pomoc 7 indických rodin, kterým se tak zlepšily podmínky bydlení. A dalších 10 domků je již ve výstavbě.

Po dobu trvání projektu Domky pro chudé se s pomocí štědrých dárců podařilo postavit již 134 domků a 25 jich opravit.

Příběh paní Milagrin

Paní Milagrin žije již několik let v Ganashpuru, kde pracuje jako učitelka v mateřské škole. Před několika lety přišla o manžela, který zahynul při dopravní nehodě. Zůstala sama se dvěma malými dcerkami, které chodí do školy. Doposud bydlely

v podnájmu společně s babičkou. Rodina vlastní malý kousek pozemku, který v minulosti koupil manžel paní Milagrin a stát přispěl na výstavbu domku. Rodina požádala naše indické partnery v Belgaum o pomoc s dostavbou. Finanční situace rodiny je velmi špatná, proto jsme se rozhodli pomoci.

V roce 2017 se také podařilo dostavět již druhý dům k přechodnému bydlení, který poskytuje krátkodobé ubytování lidem bez střechy nad hlavou. V tomto domě mohou přebývat dvě rodiny v oddělených prostorech se sociálním zařízením. Náklady na výstavbu domu činily 213 442,661 Kč.

Více také na www.adoptce.hk.caritas.cz a na facebooku.

Adoptce na dálku DCH HK

Adoptce na dálku a Indie – země kontrastů

- 12. 5. od 10:00 fara v Trutnově (beseda na akci pro děti)
- 24. 5. od 15:30 Galerie Kotýnek v Přelouči (beseda a výstava fotografií z Indie)

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt

Automobily pro terénní sociální služby Oblastní charity Trutnov

Cílem projektu je zvýšit efektivitu sociálních služeb, a tím uspokojit stále se zvyšující počet uživatelů terénní pečovatelské služby a osobní asistence. Služby jsou prioritně poskytovány v obcích, které neposkytují svým občanům terénní sociální služby. Projekt je zaměřen na tyto cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením, osoby s tělesným postižením, a osoby s chronickým onemocněním, rodiny s dětmi v nepříznivé sociální situaci. Předmětem je nákup automobilů terénní sociální služby.

Díky úspěšné realizaci tohoto projektu se podařilo zakoupit jedenáct automobilů do tří služeb Oblastní charity Trutnov. Sedm aut převzala Pečovatelská služba, tři Osobní asistence a jedno Sociálně aktivizační služba ZVONEK pro rodinu.

„Jsem šťastná za všechny pracovníky i uživatele charitní pečovatelské služby, že se podařilo uskutečnit tento projekt na nákup nových aut. Dosud jsme měli denně v provozu šest vozidel, ale technický stav pěti z nich již nebyl plně vyhovující. Nyní máme k dispozici sedm nových aut. Aktuálně pečovatelskou službu poskytujeme ve 12 obcích a pomáháme 46 uživatelům. Vzhledem k nárůstu zájmu o naše služby, obnovením a navýšením vozového parku dojde k celkovému zlepšení a zkvalitnění sociálních služeb,“ říká vedoucí Pečovatelské služby R. Sýkorová.

„Služba osobní asistence v minulosti neměla k dispozici automobil výhradně pro své potřeby, proto jsem nyní opravdu vděčná za tuto změnu. Z projektu jsme získali tři auta, která slouží osobním asistentkám pro dopravu za klienty. V současnosti máme 72 uživatelů se zdravotním postižením. Z toho osobní asistenci v domácnostech poskytujeme u 17 uživatelů v šesti obcích. Díky automobilům se usnadní a urychlí přejezdy mezi uživateli a my tak budeme schopni snadněji vyjít vstříc jejich potřebám,“ uvedla vedoucí Osobní asistence T. Doubicová.

„Nový automobil bude využíván na terénní práci pro rodiny s dětmi v obtížné životní situaci. Terénní pracovníce budou aktuálně dojíždět 2 až 3 dny v týdnu za osmi rodinami na Úpicku, kde se

počet klientů stále navyšuje. Dále je auto k dispozici pro práci v rodinách z městské části Libeč a pro zájemce z okolních obcí Trutnovska, které jsou obtížně dostupné hromadnou dopravou a z toho důvodu zde naše služba nebyla dosud dostupná,“ říká vedoucí ZVONKU pro rodinu Z. Radoňová.

Oblastní charita Trutnov

charita@tu.hk.caritas.cz

www.trutnov.charita.cz

AREÁL ŽIREČ › 35 minut směr HRADEC KRÁLOVÉ

CYKLO MUZEUM

EXPOZICE HISTORIE
CYKLISTIKY

ČERVEN MĚSÍC DOBRODRUHŮ

CYKLUS BESED O CESTOVÁNÍ A CYKLISTICE

7. 6.

17:00 – 19:00 hod.
CESTOPISNÁ BESEDA

**VLADIMÍR GRUSMAN
A JAROMÍR JIRKA:**

1000 MILES ADVENTURE

Přednáška o extrémním non-stop ultramaraton závodu 1000 mil z nejzápadnějšího cípu Česka na nejvýchodnější bod Slovenska. Prezentace fotografií a předmětů z let 2016 - 17, vyprávění o strastiplném dobrodružství účastníků závodu, který se jede po horských úsecích mimo civilizaci, bez jakéhokoliv zabezpečení a pouze vlastní silou...

14. 6.

17:30 – 19:00 hod.
CESTOPISNÁ BESEDA

**PETR HIRSCH
A HONZA DUŠEK:**

CAMINO NA KOLEČKÁCH

Honza Dušek putoval na vozíku 640 km Španělskem do Santiaga de Compostela. Projel třemi španělskými kraji. La Rioja, Kastílie a León a Galicií. Každý kus země má svůj příběh. Svatojanská cesta sama o sobě přináší neuvěřitelnou atmosféru a energii míst, která s výpravou navštívil. O svých dobrodružstvích nám bude vyprávět.

21. 6.

17:30 – 19:00 hod.
BESEDA O HISTORII CYKLISTIKY

JIŘÍ UHLÍŘ:

**ZE ŽIVOTA VÁŠNIVÉHO
SBĚRATELE**

Vlastní zřejmě největší sbírku kol nejen v ČR. Výjimečné kousky z jeho sbírky jsou k vidění v Cyklomuzeu Areálu Žireč, kde si můžete prohlédnout expozici napříč celou historií cyklistiky, vyzkoušet trenažer vysokého kola nebo třeba projížďku rikšou po parku. Jiří Uhlíř se o cyklistiku zajímá již od útlého dětství. Jeho bohaté znalosti i velká vašeň jsou zdrojem inspirace pro všechny milovníky kol.

28. 6.

17:30 – 19:00 hod.
CESTOPISNÁ BESEDA

**FRANTIŠEK NYKL &
KATEŘINA KADLUSOVÁ:
WAYAWAY – NA BRAMBOŘE
KOLEM SVĚTA**

560 dní, 29 zemí světa a 90 tisíc kilometrů. Beseda o cestě kolem světa na staré motorce jménem Brambora. Nebáli se vystoupit ze stereotypu všedního života a vyrazili vstříc velkému dobrodružství. Překonali hory, projeli pouště, navštívili mimo jiné Sibiř, Mongolsko, Aljašku či Patagonii. Co vše prožili František a Kateřina na své cestě napříč Evropou, Asií a Amerikou?

VÍCE NEŽ **500** EXPONÁTŮ
NAPŘÍČ HISTORIÍ CYKLISTIKY

Vstupné na přednášky je **50,- Kč**.
Ke každé vstupence je sleva na vstup do Cyklomuzea 20%.

www.AREALZIREC.cz

- Kompletní historie cyklistiky na jednom místě
- Replika dobového obchůdku s cyklo-doplňky
- Replika historické dílny opraváře kol
- Projekce filmů s cyklistickou tematikou

Areál Žireč

Žireč 1, 544 04 Dvůr Králové nad Labem
Mob.: +420 731 144 897, Tel.: +420 491 610 569
E-mail: cyklomuzeum@arealzirec.cz

Otevírací doba (duben - říjen)

Úterý - Neděle
09:30 - 17:00

#arealzirec

